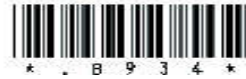

Fides

66. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Katolinen hiippakuntalehti 7/2003 Katolskt stiftsblad

**Pyhän Ursulan
kanonisaatio
s. 3 ja 14**

**Piispanne
artikkeli
uudesta
kiertokirjeestä
s. 10**

**Isä Robert
- maailman
vanhin
ikonimaalari
s. 12**

**Ryhdy
Caritas-
kummiksi
s. 2**

Kesän tullessa

Kerrotaan, että kerran kesäpäivän tullen Herra ja pyhä Pietari olivat matkalla ja saapuivat aina syrjäiseen Suomeen saakka. Heidän kokemuksensa maastamme, vaikka luontomme oli-kin karu, oli, että kansan sydän on silti kaunis

ja lämmin. Mutta minkä kansan? Suomalaisten, suomenruotsalaisten vai kaikkien muiden?

Kaikkien, sanon minä, sillä sydäntemme kauneus perustuu tieteenkin täsmälleen ja vain siihen, missä määrin ne loistavat Jumalan valoa ja rakkautta. Ja siinä ei maallisella kansallisuudella ole merkitystä. Jumalan valtakunnan kansalaisuudella sen sijaan on. Roomassa, kanonisaatiojuhlassa ja muutenkin, tämä taivaan kansalaisuuden ensisijaisuus ja "yliluonnollinen yhteenkuuluvuus" tulee väkevästi esille. Totakai suomalaisuus yhdistää osaa meistä sen lisäksi.

Yksi niistä tekijöistä, joista Suomessa erityisesti saa nauttia, on kesä. Luonnon säteillä on helppo ellei peräti pakko omaksua kiitollinen asenne Luojan edessä. Voiko hän enää selvemmin tuoda itseään ja tekojaan esille, silmiemme ja aistiemme arvioitaviksi? Tuskin, mutta mitä sitten?

Jumala tarjoaa meille hyvytensä ja rakkautensa monella eri tavalla. Sakramentit, elämä ylipäänsä ja tosi, pyyteetön rakkaus kaikessa laajuudessaan ovat kaikki osoituksena siitä. Miksemme siis kesän tullessa edes hetkeksi pysähtyisi kiittämään Jumalaa kaikesta hyvästä ja jopa miettisi, miten voisimme sopivasti itsekkin osallistua Hänen rakkautensa tekoihin, jotta Hänen valtakuntansa voisi levitä - ja siunattu kesä jatkaa aina vaan...

M. Tervaportti

Katolinen
hiippakuntalehti

Fides

Katolskt
stiftsblad

Vuoden 2003 aikataulu

numero - (deadline) - ilmestyy

01	(1.1.)	15.1.
02	(22.1.)	5.2.
03	(12.2.)	26.2.
04	(5.3.)	19.3.
05	(26.3.)	9.4.
06	(23.4.)	7.5.
07	(21.5.)	4.6.
08	(23.7.)	6.8.
09	(13.8.)	27.8.
10	(10.9.)	24.9.
11	(1.10.)	15.10.
12	(22.10.)	5.11.
13	(12.11.)	26.11.
14	(3.12.)	17.12.

Sisällysluettelo

TOIMITUKSELTA
2 Pääkirjoitus

UUTISIA
3 Uutisia hiippakunnasta ja maailmalta

OREMUS
5 Hengellistä aineistoa

PYHIMYS
6 Den helige Benediktus av Nursia
6 Hiljainen suuruus 3/10
7 Pyhän Ursulan seuralaiset

KALENTERI
8 Seurakuntien ja yhteisöjen tapahtumia
12 Hiippakunnan päivä Stella Marisissa
16 Köyliön pyhiinvaellus

PAIMENELTA
10 Kiertokirje Ecclesia de Eucharistia
Piispamme artikkeli uudesta kiertokirjeestä

ARTIKKELEITA
11 Väitösjuhla Roomassa
12 Maailman vanhin ikonimaalari
Isä Robert de Caluwé täytti 90 vuotta
14 Ursuliinisarten ylisaren kirje
14 Perspektiivi: Pyhän esimerkki ja apu

KATEKEESIN KAIKUJA
15 Lapset ja rukous

AJASSA
16 Kirkkopäivät Helsingissä

Ryhydy Caritas-kummiksi!

Hyvä tapa antaa lapselle tulevaisuus myös kehitysmaissa on toimia kummina lapsille. Nyt Sinulla on mahdollisuus ryhtyä Caritas-kummiksi ugandalaiselle AIDS-orvolle! Saat kummilapsen tiedot ja hänen valokuvansa sekä kuvauksen työstä, jota Caritas tekee hänen yhteisössään. Kahdesti vuodessa uutiskirjeen, joka sisältää kuulumiset kehitystyön vetäjältä sekä henkilökohtaisen tervehdyksen lapselta. Kummi voi myös kirjoittaa lapselle.

Työ lapsen yhteisössä rahoitetaan kummin suorittamin kummimaksuin (25 euroa/kk). Lisäksi rahoitusta saadaan Ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroista.

Kummiksi voit ryhtyä myös yhdessä ystäväsi kanssa.

Lisätietoja Caritas-kummiudesta saat soittamalla Suomen Caritaksen toimistoon, puh. 09-135 7998 tai www.sivuiltamme www.caritasfinland.fi.

Kummius on iloinen asia!

Katolinen hiippakuntalehti Fides

Päätoimittaja: Marko Tervaportti. Toimitus ja tilaukset: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puhelin 0208350751. Fax (09) 61294770. Pankkiyhteys: Sampo 800019-1242553. Ilmestyy 14 kertaa vuodessa. Vuosikerta 25 e, ulkomaille 30 e.

Katolskt stiftsblad Fides

Huvudredaktör: Marko Tervaportti. Redaktion och prenumeration: Katolsk informationstjänst, Sankt Henriksplatsen 1, 00140 Helsingfors. Telefon 0208350751. Fax (09) 61294770. Bankförbindelse: Sampo 800019-1242553. Utkommer med 14 nummer årligen. Prenumeration 25 e, till utlandet 30 e.

Paino/tryck: Riihimäen kirjapaino oy.

URL www.catholic.fi > fides
EMAIL fides@catholic.fi

4.6.2003

Paavi kanonisoii äiti Ursulan

83 vuotta täyttänyt paavi pohdiskeli myös kuolemaansa.

Paavi Johannes Paavali II kanonisoii sunnuntaina 18.5. Pietarinkirkon aukkiolla neljä autuasta, joista yksi oli Suomessakin ennen itsenäisyyden aikaa toiminut äiti Ursula Ledochowska. Äiti Ursulasta tuli näin todennäköisesti ensimmäinen reformaation jälkeen Suomessa elänyt ja toiminut pyhäksi julistettu katolilainen.

Kanonisaatiomessuun osallistui Suomesta kymmeniä uskovia, joista suurin osa oli Roomassa ursuliinisairusten järjestämällä pyhiinvaellusmatkalla. Paikalla olivat myös mm. Helsingin piispa Józef Wróbel SCJ, Suomen Pyhän istuimen suurlähettiläs Antti Hynninen puolisoineen sekä monia hiippakuntamme pappeja.

Messun aluksi uskonopin kongregaation prefekti, kardiinaali Joseph Ratzinger kuitenkin kiitti 50.000 uskovan kanssa tuona päivänä 83 vuotta täyttänyttä pyhää isää seuraavin sanoin: "Haluan ilmaista sydämeni pohjasta kiitollisuutemme kaikkesta, mitä teette, ja vahvistaa rukoustemme tuen sekä pyytää, että Jumalan hyvyys seuraisi Teitä kaikkina päivinä ollen valona tiellänne."

Polttavan auringon alla vietetty messu oli riemullinen

mutta harras kokemus kaikille läsnäolijoille. Saarnassaan paavi kutsui pyhää Ursulaa oman aikansa uuden evankelioinnin apostoliksi ja evankeliumin rakkauden jatkuvan autenttisuuden, luovuuden ja tehokkuuden todistajaksi omassa elämässään ja toiminnassaan.

Paavi sanoi myös, että pyhäältä Ursulalta "voimme oppia, kuinka Kristuksen kanssa saamme rakennetuksi huomaanimmman maailman, jossa esim. oikeudenmukaisuuden, vapauden, solidaarisuuden ja rauhan arvot ovat yhä enemmän kunniaa."

Muut kanonisoidut olivat autuaat Józef Sebastian Pelczar, Maria de Mattias ja Virginia Centurione Bracelli.

Päivää myöhemmin pitämällään audienssilla pyhä isä viittasi puheessaan omaan ikäänsä ja sanoi tietävänsä, että "lähenee päivä, jolloin olen Jumalan edessä tehdeni tiliä elämästäni, vuosisata Wadowicessa ja Krakovassa sekä Roomassa. Jättäydyn täysin Jumalan laupeuden ja pyhän Jumalansynnyttäjän käsiin."

KATT/VIS/KATH.NET

Ekumeenisia Ad limina -vierailuja?

Entinen Canterburyn arkkipiispa ja koko anglikaanisen kirkon pää George Carey on esittänyt toivomuksen, että paavi voisi säännöllisesti ottaa vastaan ei-katolisten kirkkojen johtajien vierailuja samaan tapaan, kuin katolisten paikalliskirkkojen paimenten Ad limina -vierailut toimivat. Näin hän totesi Paavillisen lateraaniyliopiston järjestämässä paavi Johannes Paavali II:n pitkää pontifikaattia käsitelleessä seminaarissa.

Arkkipiispa Carey sanoi olevansa vakuuttunut siitä, että "Ad limina -vierailut, joita paavi pitää viiden vuoden välein kaikkialta maailmasta saapuvien piispakollegoidensa kanssa, ovat merkityksellään suuria". Siksi voisi kysyä, "miksi paavi Johannes Paavali II pitäisi epävirallisia konsultaatioita aina silloin tällöin myös muiden kirkollisten yhteisöjen johtajien kanssa".

Anglikaanien entisen johtohahmon näkemyksen mukaan ekumenia perustuu jatkossa kahteen seikkaan: "ristin nöyryyteen" ja "anteliaisuuteen", jolla voidaan saada hankituksi kristittyjen yhteinen todistus evankeliumin julistamisessa.

KATT/ZENIT

Ei ole olemassa todellista rauhaa ilman elämän kunnioittamista!

Paavi Johannes Paavali II tapasi toukokuun 22. päivänä italialaisia pro life -järjestöjen jäseniä, joita hän kannusti jatkamaan toimintaansa ihmiselämän puolesta. Se on pyhän isän mukaan yksi keskeisimmistä rakkauden siviilisaation arvoista.

"Auttakoon Jumala teitä työskentelemään lakkaamatta, jotta kaikki ihmiset, uskovat ja muut, ymmärtäisivät, että ihmiselämän suojeleminen, hedelmöitymisestä lähtien, on välttämätöntä ihmisen tulevaisuuden rakentamiseksi." Pyhä isä muisteli myös Kalkutan äiti Terezan sanoja todetessaan: "Abortti on käytäntö, joka vaarantaa rauhan maan päällä. ... Ei voi olla olemassa todellista rauhaa ilman elämän kunnioittamista, erityisesti viattoman ja puolustuskyvyttömän elämän, kuten synty-mättömien lasten tapauksessa. Ei ole mahdollista etsiä rauhaa puolustamatta elämää. Jokainen rauhan saavut-

tamiseksi tehty teko jää hyödyttömäksi, ellei yhtä suurella innolla vastusteta hyökkäystä elämää vastaan sen kaikissa vaiheissa."

Italian lainsäädäntöelimiissä käydään parasta aikaa keskusteluja monista vaikeista moraalikysymyksistä. Ohjeenaan paavi sanoi, että elämän puolustajien tulisi kaikessa pyrkiä sen periaatteen toteutumiseen, että (myös syntymättömien) lasten oikeudet menisivät aikuisten halujen edelle. Hän rohkaisi elämän puolustajia vielä ja uudisti kutsunsa erityisesti naisille sanoen: "Puolustakaa naisten ja elämän välistä liittoa. Edistäkää uutta feminismiä, joka hylkää houkuttavan matkia miehisiä ylivaltamalleja. Silloin voitte tunnistaa ja vahvistaa naisten todellisen suuruuden kaikessa yhteiskunnallisessa elämässä ja voittaa naisiin kohdistuvan syrjinnän, väkivallan ja riistämisen."

KATT/VIS

Yhteisöllillä juhlien aiheita

Pyhän Henrikin katedraali on saanut olla monen iloisen juhlan tapahtumapaikkana viime aikoina.

Fatiman Neitsyt Marian muistopäivänä, tiistaina 13.5. piispa Józef Wróbel SCJ vietti juhlamessun neokatekumeenialaisen tien sääntöjen hyväksymisen johdosta. Messuun oli saapunut suuri joukko neokatekumeenialaisen tien ystäviä Suomesta Oulua myöten

ja myös muualta Pohjoismaista.

Samoin sunnuntai-iltana 25.5. piispa vietti messun katedraalissa yhdessä isä Cristiano Magagnan, isä Guy Barbierin ja Kosovosta tulleen isä Matej Palicin kanssa. Juhlan aiheena oli äiti Ursula Ledochowskan viikkoa aikaisemmin tapahtunut kanonisaatio.

KATT

Påven viger 31 nya präster

Totalt är de 400.000 och återväxten är god

Söndag 11 maj vigde påven Johannes Paulus II 31 nya präster i Peterskyrkan och uppmanade dem att sprida Guds ord i överensstämmelse med Kyrkans lära.

"Prästen är Ordets man," sade påven i sin predikan till de 31 nya prästerna. "Det är hans uppgift att förkunna evangeliet för sin tids män och kvinnor. Han måste göra det med en stor ansvarskänsla och bemöda sig om att alltid göra det i full överensstämmelse med Kyrkans lära."

De 31 nya prästerna vigdes för stiftet Rom och var nästan allihop födda på 1970-talet, förutom sju från 1960-talet och en 53-åring från Californien i USA. Den yngste var 24 år. 17 kommer från Italien varav nio från Rom, fem

från USA, en från Canada, två från Colombia och en vardera från Uruguay, Albanien, Frankrike, Tyskland, Sydkorea och Elfenbenskusten.

11 maj firade den katolska kyrkan den 40:e världsböndagen för kallelser, samma söndag som man i massan läser det stycke ur Johannesevangeliet där Jesus liknar sig själv vid den gode herden.

Enligt den senaste tillgängliga statistiken fanns det i slutet av 2001 405.067 katolska präster i hela världen,

vilket är en nedgång med omkring 15.000 jämfört med 1978, då det fanns 420.971.

Men återväxten är bättre idag än 1978: 2001 fanns det 63.882 prästkandidater medan de i slutet av 2001 nästan hade fördubblats till 112.244. Störst är tillväxten i Afrika, där seminaristerna har fördubblats under de senaste 25 åren. En liten tillväxt har man kunnat konstatera också i Europa, som har gått från 23.915 år 1978 till 25.908.

KATT/VATIKANRADION

Kyrka i Rom överlämnad till bulgarisk-ortodoxer

24 maj överlämnades en kyrka i Rom till den bulgarisk-ortodoxa kyrkan för att fira den första årsdagen av påven Johannes Paulus II:s besök i Bulgarien, som gav ny vind i seglen åt den katolska kyrkans dialog med den bulgarisk-ortodoxa kyrkan.

Kyrkan heter *Santi Vincenzo e Anastasia* och ligger vid den berömda Trevi-fontänen.

Därmed har påven uppfyllt ett löfte han gav till ledaren för den bulgarisk-ortodoxa kyrkan patriarken Maxim. Med på den högtidliga invigningen var också Bulgariens premiärminister. Ceremonin

direktsändes på tv i Bulgarien med hjälp av Vatikanens tv-produktionsavdelning CTV.

26 maj tog påven emot den bulgariska delegationen och sade till dem att "medan Bulgarien nu öppnar sig för framtiden och ett utvidgat Europa, måste man samtidigt ge nytt liv åt det rika arv av tro och kultur som Bulgariens kyrka och folk har gemensamt."

KATT/VATIKANRADION

Lapsen on saatava kasvaa terveessä ja kotoisassa ympäristössä

Paavillisen terveydenhuolto-neuvoston puheenjohtaja, arkkipiispa **Javier Lozano Barragán** on kiinnittänyt vakavaa huomiota lasten kasvuympäristöön. WHO:n istunnossa Genevessä puhunut arkkipiispa muistutti lasten vaikeista oloista, erityisesti kehityksessä ja sotaa käyvillä alueilla, mutta myös rikkaimmissa maissa, joissa joka kuudes lapsi silti elää köyhyyserajan alapuolella.

“Moni lapsi jätetään yksin ja moni perhe lyö laimin kasvustehtävänsä. On kiinnitettävä erityistä huomiota äitien ja lasten terveydenhoitoon, varsinkin riskialttiissa tilanteissa”, arkkipiispa Lozano Barragán sanoi.

“Meidän on taisteltava köyhyyttä vastaan globalisoituvan talouden oloissa. Eriarvoisuutta on mahdoton hyväksyä sen paremmin kehittyneissä kuin kehittyvässä maailmassa. Yhtä tärkeää on ohjata lapsen henkistä kehitystä. Lapsen on tiedettävä kuka hän on, mitä hän haluaa, mitä hän voi rakentaa ja tuhota. Hän tarvitsee selvän suunnan elämälleen.”

Itseymmärryksen kehityksen edellytyksenä on kiintymys ja rakkauten sekä vanhempien elämälle antama vakaa suunta, arkkipiispa totesi. Koulun on tuettava vanhempia tässä työssä.

KATT/VIS

Kirkkomusiikin suojelemiseen oma kuurian osasto?

Liturgisella musiikilla on suuri merkitys katoliselle kirkolle. Sen vuoksi Vatikaanin olisi perustettava laitos sitä suojelemaan, sanoo monsignor **Valentín Miserachs Grau**, Paavillisen kirkkomusiikin instituutin rehtori, jota on haastateltu pyhän Pius X:n julkaiseman, kirkkomusiikin suuntaviivoja määritelleen asiakirjan “Tra le sollicitudini” saravuotisjuhlan johdosta.

Tällä hetkellä kirkkomusiikista ei vastaa suoraan mi-

kään Vatikaanin kongregatio tai neuvosto, vaikkakin sitä sivutaan monien eri kongregatioiden päätöksissä. Lähinnä siitä vastaavat piispainkokoukset, jotka muokkaavat tekstejä ja työstävät liturgisen musiikin ohjelmistoa. Yleisiä rajoja annetaan toki esim. Vatikaanin II kirkolliskokouksen dogmaattisessa konstituutiassa pyhää liturgiasta “Sacrosanctum Concilium”.

Myös “Maestrona” tunnettu monsignor Miserachs

Grau on toiminut nykyisessä tehtävässään vuodesta 1995 alkaen. Viimeiset viisi vuotta hän on työskennellyt myös Pietarinkirkon urkurina, minkä ohella hän on säveltänyt yli 2.000 teosta. Hän painottaa, että “kirkkomusiikki ei ole esteettinen kysymys, vaan se on olennainen osa kirkon elämää: *Lex orandi, lex credendi* (rukouksen laki on uskon laki)”. Siksi kirkolliskokouskin kieltäytyi hylkäämään gregoriaanista laulua ja pyhää polyfoniaa. Innovaati-

ollakin on kuitenkin paikansa perinteen rinnalla.

Monsignor vahvistaa vielä sanoen: “Gregoriaaninen laulu on yleismaailmallista, se on katolisuuden instrumentti... Lluís Mollet, säveltäjä kotimaastani, tapasi sanoa, että gregoriaaninen laulu ja kansanmusiikki ovat anonyymistä musiikkia juuri siksi, että ne ovat molemmat lähöisin taivaasta.”

KATT/ZENIT

“Vanha messu” ei ole vain historiaa

Toukokuun 24. päivänä Paavillisen Ecclesia Dei -toimikunnan puheenjohtaja ja pappien kongregaation prefekti, kardinaali **Dario Castrillón Hoyos** vietti tridentiinisen messun Santa Maria Maggiorin basilikassa Roomassa. Kysymyksessä oli ensimmäinen kerta Vatikaanin II kirkolliskokouksen jälkeinen, kun virassa oleva kongregaation prefekti viettää liturgiaudistusta edeltäneen ajan messun julkisesti roomalaisissa basilikassa.

Messuun ja sitä edeltäneeseen ruusukorukoukseen, joita vietettiin erityisesti paavin pontifikaatin 25. juhluvuoden kunniaksi, osallistui yli 2.000 uskovaa ympäri maailmaa. Mukana oli myös muita kardinaaleja ja runsas joukko papistoa.

Sattumaa tai ei, Santa Maria Maggiorin on haudattu myös pyhä paavi Pius V (+1572), joka Trenton kirkolliskokouksen yhtenä seurauksena julkaisi Roomalaisen messukirjan (*Missale Romanum*). Sitä käytettiin pienin muutoksin aina vuoteen 1970 saakka. Sen jälkeenkin tätä ns. vanhaa messua on luvvanvaraisesti saanut viettää.

Vuonna 1988 paavi **Johannes Paavali II** toivoi arkkipiispa Marcel Lefebvren ekkommunikaation yhteydessä, että kirkon piispat tarjoaisivat hiippakunnissaan riittävästi mahdollisuuksia perinteisten liturgian muotojen viettämiseen, jotta laajemalta skismalta välttyttäisiin. Tätä tehtävää helpottamaan ja valvomaan pyhä isä asetti Ecclesia Dei -toimikunnan, jonka puheenjohtaja kardi-

naali Castrillón Hoyos nyt on. Toimikunnan toistaiseksi merkittävin saavutus on suuren brasilialaisen lefebviristiryhmän kirkon täydelliseen yhteyteen palauttamisen valmisteleminen viime vuonna. Neuvotteluja myös muiden arkkipiispa Lefebvren seuraajien kanssa jatketaan.

Saarnassaan kardinaali Castrillón Hoyos painotti mm., “ettei pyhän Piuksen kodifioimaa riitusta voi pitää kuolleena”. Hänen mukaansa “pyhä isä on auktoriteetillaan toivottanut lämpimästi tervetulleiksi kaikki uskovat, jotka ovat kiintyneitä aikaisempaan riitukseen ja jotka saavat siitä pätevää hengellistä ravintoa pyhittymisensä tiellä tunnustaan kuitenkin samalla uudistetun roomalaisen riituksen laillisuuden”. “Siksi vanha roomalainen rii-

tus ansaitsee kansalaisyhteiskunnan kirkossa muiden katolisten riitusten joukossa”, kardinaali päätti.

Paavin terveiset messuun osallistuneille välitti Vatikaanin valtiosihtööri kardinaali **Angelo Sodano** kirjeitse. Paavi on hänen mukaansa suuresti kiitollinen heidän “sydämmellisestä uskollisuudestaan Pietarin seuraajalle ja rukouksistaan hänen pontifikaattinsa 25. vuosijuhlan kunniaksi”.

Santa Maria Maggiorin messua seurasi suuri julkisuus, sillä monissa piireissä epäillään nyt, että vanhan messun näin julkinen arvonnousu olisi nähtävä enteenä arkkipiispa Lefebvren aiheuttaman traditionalistiskisman mahdollisesta päättymisestä.

KATT/VIS/KATH.NET

Henkilöuutisia Studium Catholicumissa

Studium Catholicum Säätiön hallitus on piispa **Józef Wróbelin** SCJ ja dominikaanijesunnan Ranskan provinssin isä **Bruno Cadoren** OP suostumuksella nimittänyt kulttuurikeskus Studium Catholicumin toiminnasta vastaavaksi varajohtajaksi isä **Teemu Sipon** SCJ. Säätiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat dominikaani-isät **Jean Paillard** OP (puheenjohtaja) ja **Pascal-René Lung** OP sekä emeritusprofessori **Kalevi Pöykkö**.

Kirjaston- ja arkistonhoitajana jatkaa **Outi Keskemäki** ja kirjaston luettelointiyöstä vastaavina assistentteina **Markku Koponen** ja **Satu Lehtonen**. **Inger Honkaranta** siirtyy opintovapaalle 1.6. alkaen. Arkistoassistentin ja

toimistosihteerin tehtäviä hoitaa **Leena Palonen**.

Toukokuun loppuun saakka kirjasto on yleisölle avoinna joka keskiviikko klo 14-18. Kesäkauden 1.6.-2.9. kirjasto on kiinni ja avoinna taas keskiviikkona 3.9. Keskuksessa kokoontuvat säännöllisesti maallikkodominikaanit ja karmeliittamaallikot sekä Academicum Catholicum ry. Myös muut katoliset ja ekumeeniset ryhmät ovat tervetulleita. Keskuksessa on toimiva kappeli pyhän messun viettoa, rukoushetkiä ja muita liturgisia tilaisuuksia varten.

Yhteydenotot: puh: 09-660 901, fax 09-6871 2244, sähköposti studium.catholicum@catholic.fi

KATT

Uusi latinan sanakirja

Vatikaani on hiljattain julkaissut yksiosaisen, laajan latinan sanakirjan, jossa esitetään käännöksiä uusimmille italian kielen sanoille. Turkin päivittävät jatkuvasti kirkon virallisen kielen sanastoa, mutta uuden sanakirjan valmistaminen kesti silti lähes 50 vuotta.

Jalkapallon latinalainen nimi on nyt “pediludium”, joka tarkasti käännettynä tarkoittaa “jalkapeliä”. Maalivahti on “januarius” ja hyökkääjä “triarius”. *Lexicon recentis latinatis* -nimistä teosta myydään Vatikaanin verkkokirjakaupassa (uusi osoite: www.paxbooks.com) 120 euron hintaan.

KATT/ZENIT

Muslimier och kristna ber tillsammans

Muslimier och kristna har i Frankrike startat gemensamma bönenämnder, meddelar KNÄ. Enligt franska medier deltog biskopen av Evry, **Michel Dubost**, i fredagsbönen i stadsdelens moské, medan **Khalid Merroun**, moskén ledare var med om söndagsmässan.

Även på andra orter har kristna och muslimier ordnat gemensamma tillställningar och därigenom uppmannat till tolerans och fred.

KATT/KO

En präst med sinnesnärvaro

En präst i Roms Trastevere hade tillräckligt sinnesnärvaro att förhindra ett utpressningsförsök.

Enligt tidningen *La Repubblica* hade en 35 årig man ur hans församling hotat att offentlig beskylla honom för pedofili, ifall han ej betalade en större summa. Prästen reagerade att han gick med på kravet men underrättade genast polisen. Utpressaren kom på överenskommen tid till kyrkans sakristia, där prästen gav honom 2.000 euro. Vid kyrkdörren väntade polisen på utpressaren och anhöll honom genast.

KATT/KO

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala, sinä olet antanut meille viisikymmentä päivää kestävän juhla-ajan pääsiäissalaisuuden viettämiseksi. Kokoa hajalleen joutuneen ihmiskunnan kaikki kansat ja kielet uudelleen yhteen tunnustamaan sinun pyhää nimeäsi.

HELLUNTAIAATON ILTAMESSUN PÄIVÄN RUKOUKSESTA

Vi har sett det sanna ljuset, vi har fått ta emot Anden från ovan, vi har funnit den sanna tron och har tillbett den odelade Treenigheten, som har frälst oss.

Må vår mun vara uppfylld av ditt lov, o Herre, så att vi sjunger din härlighet, ty du har funnit oss värdiga att få del av dina heliga, gudomliga, odödliga och livgivande

mysterier. Bevara oss i din helighet så att vi hela denna dag handlar med rättfärdighet. Halleluja, halleluja, halleluja.

Låt oss stå upprätta, vi som har fått del av Kristi ousägliga hemligheter, av de gudomliga, heliga, obefläckade, odödliga, himmelska och livgivande mysterierna, och låt oss värdigt tacka Herren.

För att denna dag må bli fullkomlig, helig, fridfull och utan synd, låt oss anförtro oss själva, varandra och hela vårt liv åt Kristus, vår Gud.

Ty du är vår helighet och vi lovprisar dig. Fader, Son och helig Ande, nu och alltid och i all evighet. Amen.

OREMUS

Sunnuntait ja velvoittavat juhlapyhät

8.6. helluntaisunnuntai (II)

1L Apt. 2: 1-11
Ps. 104: 1ab+24ac, 29bc-30, 31+34. Ks 30
2L 1 Kor. 12: 3b-7, 12-13
Ev. Joh. 20: 19-23

[pääsiäisaika päättyy kompletoriumin jälkeen]

15.6. kirkkovuoden 11. sunnuntai pyhä Kolminaisuus (III)

1L 5 Moos 4: 32-34, 39-40
Ps. 33: 4-5, 6+9, 18-19, 20+22. Ks 12
2L Room. 8:14-17
Ev. Matt. 28: 16-20

22.6. kirkkovuoden 12. sunnuntai, Kristuksen p. ruumiin ja veren juhla (IV)

1L 2 Moos. 24: 3-8
Ps. 116: 12-13, 15+16bcd, 17-18. Ks 13
2L Hepr. 9: 11-15
Ev. Mark. 14: 12-16, 22-26

29.6. kirkkovuoden 13. sunnuntai pyhät apostolit Pietari ja Paavali (I)

1L Apt. 12: 1-11
Ps. 34: 2-3, 4-5, 6-7, 8-9. Ks 5b
2L 2 Tim. 4: 6-8, 17-18
Ev. Matt 16: 13-19

6.7. kirkkovuoden 14. sunnuntai (II)

1L Hes. 2: 2-5
Ps. 123: 1-2a, 2bc, 3-4. Ks 2c
2L 2 Kor. 12: 7-10
Ev. Mark. 6: 1-6

13.7. kirkkovuoden 15. sunnuntai (III)

1L Aam. 7: 12-15
Ps. 85: 9ab-10, 11-12, 13-14. Ks 8
2L Ef. 1: 3-14
Ev. Mark. 6: 7-13

20.7. kirkkovuoden 16. sunnuntai (IV)

1L Jer. 23: 1-6
Ps. 23: 1-3a, 3b-4, 5, 6. Ks 1
2L
Ev.

27.7. kirkkovuoden 17. sunnuntai (I)

1L 2 Kun. 4: 42-44
Ps. 145: 10-11, 15-16, 17-18. Ks vrt. 16
2L Ef. 4: 1-6
Ev. Joh. 6: 1-15

3.8. kirkkovuoden 18. sunnuntai (II)

1L 2 Moos. 16: 2-4, 12-15
Ps. 78: 3+4bc, 23-24, 25+54. Ks 24b
2L Ef. 4: 17, 20-24
Ev. Joh. 6: 24-35

10.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L 1 Kun. 19: 4-8
Ps. 34: 2-3, 4-5, 6-7, 8-9. Ks 9b
2L Ef. 4: 30 - 5: 2
Ev. Joh. 6: 41-51

Rukouksen apostolaatti

Me rukoilemme ...

Kesäkuu

Että yhteiskunnallista vastuuta kantavat uskovat seuraisivat evankeliumin oppia ja kirkon yhteiskunnallisia periaatteita sekä puolustaisivat ja edistäisivät inhimillisten arvojen kunnioitusta kaikissa tilanteissa.

Että eri perinteitä noudattavat Intian kristityt yhdessä todistaisivat täydestä ykseydestä ja yhteydestä siinä ainoassa Hengessä, joka heitä johtaa.

Heinäkuu

Että hallitukset ja ne, jotka ovat vastuussa maailman taloudellisesta hyvinvoinnista, yrittäisivät löytää tapoja ja edellytyksiä, jotka takaavat kaikille ihmisille tarvittavat mahdollisuudet ihmisarvoiseen elämään.

Että kaikki Afrikan sairaut - aidsin ja muiden vakavien sairauksien uhrit - voisivat lääkäreiden ja muiden lääkintähenkilöiden huolehtivassa hoidossa kokea Jumalan lohtua ja rakkautta.

Elokuu

Että luonnontieteen ja teknologian alan tutkijat hyväksyisivät kirkon jatkuvat vetoomukset saavutustensa käyttämiseksi vastuullisesti ja viisaasti.

Että nuorten kirkkojen katekeetit todistaisivat opeutuksessaan uskollisuudestaan evankeliumille.

Böneapostolatet

Vi ber ...

Juni

Att troende människor med ansvarsfulla positioner i samhället skall följa evangeliets lära och kyrkans sociala principer samt försvara och främja respekt för mänskliga värden i alla situationer.

Att indiska kristna som följer olika traditioner skall vittna om full enhet och gemenskap i den ende Ande som leder dem.

Juli

Att regeringarna och de som ansvarar för det ekonomiska väståndet i världen skall försöka finna sätt och förutsättningar för att garantera alla människor det som behövs för ett människovärdigt liv.

Att alla sjuka i Afrika - alla offer för aids och andra allvarliga sjukdomar - i den omsorg som läkare och annan vårdpersonal ger dem skall få uppleva Guds tröst och kärlek.

Augusti

Att forskare inom naturvetenskaperna och teknologin skall acceptera kyrkans ständiga påminnan om ett ansvarsfullt och klokt användande av sina upptäckter.

Att kateketerna i unga kyrkor i sin undervisning skall vittna om sin trohet gentemot evangeliet.

Jeesuksen sydän on avoin sydän. Kuluta aikaasi siinä.

KALKUTAN ÄITI TERESA

Den helige Benediktus av Nursia

Det västerländska munklivets fader

Den helige Benediktus föddes omkring år 480 i en förnäm familj i Nursia. Han var en begåvad gosse och sändes därför till Rom för att skolas. Han var då 13-15 år gammal. Tiden kring sekelskiftet 400-500 var en räddig och orolig tid. Folkvandringarna hade splittrat den västromerska riket. Rom hade förlorat sin betydelse då kejsaren fanns i Byzans och Italien bröts upp i flere mindre riken som regerades av mer eller mindre kristna barbarer.

Benediktus var from allt sedan sin barndom och kunde snart inte stå ut med det lösaktiga liv som fördes i Rom och beslöt att lämna staden. Han flydde till en by som låg i bergen cirka 20 km från Rom. Där bodde han en tid hos ortens präst men kände snart att Gud kallade honom att helt överge världen och leva i ensamhet. Så han tog igen till flykten ända tills han kom till den ort som nu kallas Subiaco. På vägen mötte

han en munk, Romanus, för vilken han berättade om sin längtan efter att få leva som eremit och ge sig helt åt Gud. Romanus såg att det var hans allvar, klädde honom till munk och visade honom en beboelig håla i berget. Där bodde Benediktus i tre år utan att träffa någon annan än Romanus som regelbundet försåg honom med bröd och andlig vägledning.

Helgon lyckas inte i längden gömma sig. Det spred sig ett rykte om honom och folk började komma till honom för att få råd och förbön och snart fick han lärjungar som ville dela hans liv. Det växte upp ett litet kloster av hyddor omkring honom och han började arbeta på en regel för dem. När de blev för många, delade han upp dem i tolv grupper som fick var sin abbot och order att bygga sig ett kloster av trä i närheten. Benedikt behöll ändå högsta ledningen över klosterbyn samt utbildningen av noviser

na för sig. Detta var alltså början till benediktinorden.

Huru länge han levde där på detta sätt vet man ej. En dag kom munkar från ett kloster i grannskapet och bad honom bli deras abbot. Men han var rätt ovillig att åta sig reform av ett existerande kloster med egna vanor men gav till slut efter för deras tjat. Men han varnade dem att om de ville ha honom till abbot måste de också ta emot hans klosterdisciplin. Men munkarna fann snart att den var alldeles för hård för dem så de grep till den desperata lösningen att försöka förgifta honom. Men när de vid matbordet räckte honom bågaren med det förgiftade vinet, gjorde han korstecknet över den och då sprang den i stycken. En blick på brödernas förfäraden ansikten sade honom resten. Han reste sig lugnt från bordet och sade: Jag sade ju från början, att vi inte skulle passa ihop. Farväl, skaffa er nu en abbot efter er egen

smak. Och så återvände han till Subiaco.

Där stannade han denna gång inte länge. Han organiserade klostren så att de kunde klara sig utan honom och begav sig med en liten grupp bröder, omkring år 530, mot sydost till berget Casinum, nu Monte Cassino, halvvägs mellan Rom och Neapel. Det var en trakt där det kyrkliga livet låg nere och den gamla hedendomen ännu var levande med ett antikt Apollotempel på bergets topp som medelpunkt.

De kom just till fastans början, höll denna strängt i tystrnad men firade påsken med glada Alleluian skällande ut över omgivningen. Därpå satte Benediktus och hans bröder i gång med ivrig mission. Folket blev kristet och Apollotemplet ersattes av två kapell och munkarnas boningar. Detta var början till benediktinernas missionsverksamhet som under de närmaste seklen kristnade stora

delar av Europa. Augustinus i England, Bonifatius i Tyskland, Ansgar i Norden, alla var de benediktiner. De vann människorna genom att predika Guds ord och leva efter det i brödragemenskap.

Klostret växte och nya kloster grundades från det. Huru många munkar där fanns på Benediktus tid vet man ej, men ett stort kloster var det. Det var där han dog år 547 den 21. mars. Den dagen var också hans festdag ända till den misslyckade kalenderreformen efter andra Vatikanconciliet. Då flyttades den till den 11. juni för att frigöra fastetiden från stora helgonfester.

Benediktus omtalas ofta som det västerländska munklivets fader. Det sker ej för att han skulle ha varit den första som grundade kloster i västerlandet, det fanns många på olika håll när han grundade sina, utan för att hans ordensregel blev den dominerande i västerlandet. Den var

Hiljainen suuruus: kymmenen näkökulmaa pyhään Joosefiin. 3/10

Jeesus-lapsen todellinen isä

Aina välillä kysytään, oliko Marian ja Joosefin välinen suhde todellinen avioliitto. Kaikki suuret teologit ja myös paavit ovat vastanneet yksiselitteisesti myöntävästi. Sillä kaikki edellytykset, joista avioliitto muodostuu, toteutuvat Jeesuksen Kristuksen vanhempien kesken: jälkikasvu, avioliiton uskollisuus ja sakramentaalisuus. Jo pyhä Augustinus totesi:

“Aivan niin kuin Maria on äiti ilman lihan himoja, niin on myös Joosef isä ilman lihallista yhteyttä.”

Juutalaisessa perinteessä kihlaukseen kuuluivat samat oikeudet kuin avioliittoon - paitsi yhteiselo. Kun nyt Pyhän Hengen vaikutuksesta Marian äitiys oli jo alkanut, halusi Joosef jättää hänet hiljaisuudessa, mutta silloin Herran enkeli antoi hänelle tehtäväksi hyväksyä kotiinsa pyhä neitsyt ja hänen kohtunsa hedelmä: “Älä pelkää ottaa Mariaa vaimoksesi.” Koska tuolloin lihallinen ja laillinen isyys oli oikeudellisesti täysin

rinnastettu, muotoutui todellisesta avioliitosta Marian kanssa myös perusta Joosefin todelliselle isyydelle. Hän ei ole toisaalta pelkkä adoptio- tai kasvatti-isä, vaan juuri Neitsyt Marian kanssa solmimansa avioliiton siteen perusteella pyhä Joosef on osallinen “todellisesta eikä vain näennäisestä” isyydestä Jeesus-lasta kohtaan.

Paavi Johannes Paavali II:n mukaan Joosefin isyys on viime kädessä seurausta hypostaattisesta unionista, eli Jeesuksen Kristuksen yhdestä persoonassa olevien kahden luonnon - jumalallisen ja ihmillisen - ykseydestä. Tullessaan ihmiseksi Kristus nimittäin otti vastaan kaiken, mikä on ihmillistä, erityisesti perheen ja siihen liittyen myös Joosefin isyyden. Tämä isyyden hoitaminen hänelle nimenomaisesti osoitettiin, kun hän sai enkeliltä tehtävän antaa lapselle nimeksi Jeesus. Se oli toimi, joka kuului yksinomaan lailliselle isälle. Myös Jumalanäi-

ti itse - vaikka hän tiesikin lapsen salaperäisestä syntyperästä - kutsui pyhää Joosefia Kristuksen isäksi: “Isäsi ja minä olemme etsineet sinua, ja me olimme jo huolissamme.”

Isyys on muuttakin kuin pelkkä biologinen funktio. Jeesuksen ei Jumalan Poikana tarvinnut oppia mitään. Hän tiesi, kuka hän oli. Täivaallisen Isän tieto ja kaikkivaltius olivat myös hänen tietoaan ja kaikkivaltiuuttaan. Mutta koska Jumalan Poika oli tullut nyt myös ihmisen, inhimillisen äidin pojaksi, oli hänessä myös todellista edistystä tiedoissa ja taidoissa. Hän oppi kävelemään, puhumaan ja rukoilemaan niin, kuin muutkin lapset. Samalla Jeesus oli oppinut asioita äidiltään, myös omaksunut paljon tämän olemuksesta ja tavoista, olihan Jeesus Marian lihaa ja verta.

Mutta Jeesus-lapsi oppi myös pyhäältä Joosefilta. Tämä oli lapsen silmissä taivaallisen Isän hyvyiden ja rakkauden

kuva, se, jonka Jumala oli valikoimut toimimaan “isyyden täydellisenä ruumiillistumana”. Siinä, että Jumala kutsui pyhän Joosefin palvelemaan välittömästi Jeesuksen persoonaa ja tehtävää, Joosef saattoi osallistua pelastustyöhön lunastuksen suuressa salaisuudessa.

Tietenkin Joosef opetti Jeesus-lasta, mutta sitäkin enemmän hän itse oppi Jumalan Pojalta. Maria ja Joosef opettivat lapselle Vanhan testamentin tekstejä, mutta Jeesus avasi heille kirjoitusten syvemmän merkityksen. Pojan vähitellen kasvettaua nuoreksi mieheksi Joosefin tehtävä loppuu. Tästedes häneen pätee lause: “Hänen täytyy kasvaa ja minun täytyy kutsua!!!” Juuri tämä vapaaehtoinen itsensä kokonaan unohtaminen ja tämä täydellinen vetäytyminen muodostavat sen suuruuden, jotka tekevät pyhästä Joosefista niin ihailtavan ja esikuvallisen monille ihmisille.

Hiljainen suuruus on kymmenosainen tietokäly pyhästä Joosefista. Se on alunperin ilmestynyt itävaltalaisessa St. Josef-lehdessä (Heft 6, 2001).

sä klok, fordrande men icke översträng - han rubricerade den själv som en regel för nybörjare - att han med den verkliga kunde nå det mål han strävade till: att åstadkomma fred och stabilitet i sina kloster. Med det ville han motverka den dåvarande tidsandan. Under förra hälften av 400-talet hade det skrivits

åtminstone tre regler. Den helige Cassianus grundade ett kloster i Marseille och gav det en regel. Detsamma gjorde den helige Honoratus på klosterön Lerins. Dessa både byggde i högsta grad på Pachomius egyptiska regel. Det var från Lerins som St. Patrik förde klosterregeln till Irland. De iriska klostern lik-

nade länge de egyptiska ökenkloster. En mera västerländsk regel skrev den helige Augustinus av Hippo för de präster han samlat omkring sig för klosterliv i sitt stift. Den är den enda av dessa som överlevt.

När påven på 1200-talet ansåg att det fanns tillräckligt med regler och därför påbjöd att nya ordnar skulle väljas bland dem, valde många t.ex. klarissorna Benediktus regel medan sådana som ville få med egna detaljer i regeln ofta valde Augustinus regel. Den var icke lika detaljerad som Benediktus regel. Detta gjorde t.ex. dominikanerna och birgittinerna.

Under de närmaste seklen efter Benediktus död övergick många gamla kloster, bland annat Lerins kloster till Benediktus regel. Den blev alltså så dominerande att benämningen det västerländska munkväsendets fader inte kan anses överdriven. Benediktinerna och senare cistercienserna som bygger på samma regel spred sig under medeltiden över hela Europa. Jag undrar om inte Finland är det enda land till vilket de aldrig kom. På 1930-talet hade benediktinerna från Pannonhalma gärna grundat något hos oss men biskop Cobben var ej intresserad av förslaget.

MÄRTA AMINOFF

EKUMENIAA NUORILLE

Suomen Ekumeenisen Neuvoston nuorisajaosto ja Kristillinen Opintokeskus aloittavat lokakuussa 20. KETKO-kurssin ekumeenisista kysymyksistä kiinnostuneille nuorille.

KETKO on Kansainvälisen ja Ekumeenisen Toiminnan Koulutusohjelma, joka on suunnattu 18 vuotta täyttäneille nuorille, opiskelijoille ja nuorisoi-, sekä opetustyötä tekeville. Koulutukseen kuuluu neljä kurssiviikonloppua, jotka järjestetään Helsingissä, eri kristillisten kirkkojen ja yhteisöjen tiloissa. Kouluttajina kurssilla toimivat oman alansa asiantuntijat ja eri kirkkojen edustajat.

KETKO antaa tietoja ekumeenisesta liikkeestä, sen historiasta ja sen käsittelemistä ajankohtaisista kysymyksistä. Kurssilaiset viettävät viikonloput eri kristillisten kirkkokuntien vieraana, tutustuvat niiden toimintaan ja osallistuvat jumalanpalveluksiin. Eri alojen asiantuntijat vierailevat kurssilla ja kertovat nuoria koskevista kirkollisista ja yhteiskunnallisista asioista. KETKO antaa myös välineitä kulttuurienväliseen kohtaamiseen, valmentaa kansainväliseen kohtaamiseen ja antaa tietoa nuorten kansainvälisestä ekumeenisesta toiminnasta.

KETKOn tavoitteena on kannustaa kurssilaisia paikallistason ekumeeniseen toimintaan ja kohtaamiseen. Toisaalta KETKO antaa myös perusvalmiudet niille nuorille, jotka edustavat maataan tai kirkkoaan erilaisissa yhteyksissä niin kotimaassa kuin ulkomaillaakin.

KETKO on kurssilaisille ilmainen. Pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevat opiskelijat voivat anoa matka-avustusta Suomen Ekumeenisen Neuvoston nuorisajaostolta. Seuraavan kurssin koulutusviikonloput ovat: 17.-19.10.2003, 22.-23.11.2003, 23.-25.1.2004, 5.-7.3. 2004.

Kurssisihteeri Anna-Maija Viljanen-Pihkala (p. 050 3080 159, email anna-maija.viljanen@helsinki.fi antaa lisätietoja ja ottaa vastaan ilmoittautumisia 1.10. 2003 mennessä.

Benedikt och liturgi

”Liturgi har tagit sin rot i Kyrkan, den kristna gudsfamiljen, och samlar sig kring det eukaristiska offret. Därifrån strålar den ut, dit för den fram. Den lyfter själen, i vilken den blir levande, och allt som den berör till en högre sfär, till livet i Gud. Liturgi är bärare av Guds nåd: den genomlyser den kristnes hela jordeliv från dopet till graven med förklarande ljus. Att munkens liv måste omstrålas av detta ’gudomliggörande ljus’ ligger i munkallets väsen, som är att fjärran från världens sträva mot den eviga förklaringen i Guds rike.”

UR: ILDEFONS HERWEGEN OMB DEN HELIGE BENEDIKT. STOCKHOLM 1945.

Pyhän Ursulan seuralaiset

Samassa kanonisaatiomessussa, jossa paavi Johannes Paavali II julisti pyhäksi äiti Ursula Ledochowskan, nostettiin alttarien kunniaan myös kolme muuta autuasta. Seuraavassa heidät esitellään lyhyesti.

Józef Sebastian Pelczar (1842-1924)

Józef Pelczar oli puolalainen piispa, joka perusti Jeesusken pyhän sydämen palvelijaisarten sääntökunnan. Saarnassaan paavi sanoi pyhän Józefin osoittaneen uskonsa ”yleismaailmallisessa kutsussa pelastukseen. Hänen elämänsä motto oli: ’Kaikki Jeesusken pyhälle sydämelle kaikeinpyhimmän Neitsyen tahrottomien käisien kautta.’”

Maria de Mattias (1805-1866)

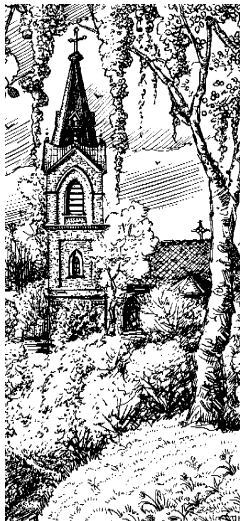
Maria de Mattias oli italialainen sisar, joka perusti Kristuksen veren palvojien sääntökunnan. ”Hänessä”, pyhä isä totesi, ”rakkaus ristiinnaulittua Kristusta kohtaan muuttui intohimoksi sieluja kohtaan ja nöyräksi omistautumiseksi veljiä ja sisaria, ’rakasta naapurია’, varten.”

Virginia Centurione Bracelli (1587-1651)

Virginia Centurione Bracelli oli italialainen maallikko, joka ”ylhäisestä suvustaan piittaamatta omistautui erityisen suurella epäitsekkyydellä syrjäytyneiden auttamiseen”. Paavin mukaan pyhän Virginian innoittajana oli ”ehdoton kuuliaisuus Jumalan tahdolle. Sitä hän ravitsi jatkuvalla Jumalan sanan huolellisella kuuntelemisella ja kontemplatiolla.”

Helsinki

Pyhän Henrikin katedraali-seurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-6824040, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@catholic.fi

La 17.40 vesper, 18.00 aatto-messu; su 10.00 missa latina, 11.15 päämessu, 18.00 iltamessu; ma, ke, pe messu 18.00, ti, to messu 7.30. (ke) 17.30 ruusukorokous, (pe) 17.30 adoraatio. (ke, la) neokat. yhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja sopimuksen mukaan.

- 8.6. Helluntaisunnuntai: 10.00 messu lat/ranska, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai Pyhä Kolminaisuus: 10.00 messu lat/esp, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai Kristuksen Pyhän Ruumiin ja Veren Juhla: 10.00 messu lat/engl, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 24.6. ti Pyhän Johannes Kastajan syntymä: 18.00 iltamessu
- 28.6. la Pyhät apostolit Pietari ja Paavali: 18.00 iltamessu
- 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: 10.00 messu lat/engl, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 10.00 messu lat/engl, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 10.00 messu lat/ranska, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 10.00 messu lat/esp, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 10.00 messu lat/engl, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 10.00 messu lat/engl, 11.15 päämessu/högmässä, 18.00 iltamessu
- 6.8. ke Herran Kirkastuminen: 18.00 iltamessu

Kesä- ja heinäkuussa ei ole Messua Porvoossa eikä Tikurilassa.

Kesä- ja heinäkuussa ei vietetä Messua ruotsiksi tai saksaksi.

Isä Marino lomalla 9.6.-30.6. ja Isä Cristiano Heinäkuussa

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@catholic.fi. Kotisivu www.kolumbus.fi/marian.srk.

Su 10.00 päämessu suomeksi (1. sun. ruotsiksi), kirkkokahvit; 11.30 messu 1. sun. suomeksi/2. sun. vietnamiksi/3. sun. englanniksi/4. sun. italiaksi/5. sun. suomeksi), kirkkokahvit; 18.30 iltamessu. Ma 13.30 messu, ke, pe 7.15 aamumessu; ti, to 18.30 iltamessu. (Ti) 18.00 ruusukorokous, (to) 18.00 adoraatio ja vesper. Rippitilaisuus: ti ja la 18.00-18.30 ja sopimuksen mukaan.

- 7.6. la 18.30 iltamessu
- 8.6. Helluntaisunnuntai: 10.00 päämessu, 11.30 messu vietnamiksi/Mass in Vietnamese, 18.30 iltamessu
- 13-15.6. Köyliön vaellus
- 14.6. la 18.30 iltamessu
- 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai: 10.00 päämessu, 18.30 iltamessu
- 21.6. la 18.30 iltamessu
- 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai. Kristuksen Pyhän Ruumiin ja Veren juhla; juhlapyhä: 10.00 päämessu suomeksi, 18.30 iltamessu
- 28.6. la 18.30 iltamessu
- 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: 10.00 päämessu suomeksi, 18.30 iltamessu
- 5.7. la 18.30 iltamessu
- 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 10.00 päämessu suomeksi, 18.30 iltamessu
- 12.7. la 18.30 iltamessu
- 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 10.00 päämessu, 18.30 iltamessu
- 19.7. la 18.30 iltamessu
- 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 10.00 päämessu, 18.30 iltamessu
- 26.7. la 18.30 iltamessu
- 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 10.00 päämessu, 18.30 iltamessu
- 2.8. la 18.30 iltamessu
- 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 10.00 päämessu, 18.30 iltamessu
- 9.8. la 18.30 iltamessu

HUOM: P. Marian seurakunnan kesäohjelma 15.6-31.8.2003: Su 10.00 päämessu suomeksi, kirkkokahvit, 18.30 iltamessu, ma 13.30 messu, ti, to 18.30 iltamessu Rippitilaisuus: ti ja la 18.00-18.30 ja sopimuksen mukaan.

Pyhiinvaellus Puolaan 2.-9.8.

Kävellen Krakovasta Czestochowaan (6 pv & 20-30 km) puolalaisen nuorisoyoukon mukana. Osallistumismaksu n. 12 eur, sis. vakuutuksen ja yöpymiset. Lisäksi maksettava matkat Puolaan ja takaisin (lautalla Tallinnaan, sieltä autokyyti yhteensä n. 150 eur/hlö) sekä ruoka (n. 20 eur/hlö) ja mahdolliset yöpymiset matkalla. Vaelluksen järjestäjänä Krakovan dominikaaniluostari. Jos kiinnostaa, ota yhteyttä Juho Kyntäjään, puh. 040 517 6972.

Turku

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@catholic.fi.

- 8.6. Helluntaisunnuntai: 10.30 juhlamessu, 18.30 Mass in English
- 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai: Pyhä Kolminaisuus: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
- 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai: Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla: 10.30 päämessu; 18.30 Mass in English
- 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: 9.15 Mässa på svenska, 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
- 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu vietnamiksi, 18.30 Mass in English
- 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 10.30 päämessu, 12.00 messu vietnamiksi, 18.30 Mass in English
- 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
- 24.7. to 18.00 messu Turun linnassa
- 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 9.15 Mässa på svenska, 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
- 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

Joka toinen tiistai kuukaudessa on seniorien tapaaminen klo 14.00-16.00 seurakuntasalissa.

Jyväskylä

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@catholic.fi.

Su 10.30 päämessu. Ke 18.00 iltamessu. Tiedot muiden arkipäivien messuista puhelimitse ja kirkon ovelta. Rippitilaisuus sopimuksen mukaan.

- 8.6. Helluntaisunnuntai: 10.30 päämessu
- 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai Pyhä Kolminaisuus; Juhlapyhä: 10.30 päämessu
- 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai Kristuksen Pyhän Ruumiin ja Veren juhla: 10.30 päämessu ja adoraatio
- 24.6. ti Pyhän Johannes Kastajan syntymä; Juhlapyhä: 18.00 iltamessu
- 27.6. pe Jeesuksen Pyhä Sydän; Juhlapyhä: 18.00 iltamessu ja adoraatio
- 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai Pyhät apostolit Pietari ja Paavali; Juhlapyhä 10.30 päämessu
- 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 10.30 päämessu
- 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 10.30 päämessu
- 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 10.30 päämessu
- 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 17.00 päämessu
- 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 17.00 päämessu

Messut arkipäivinä Jyväskylän kirkossa yleensä: ma klo 18.00 (sisarten kappeli), ti klo 7.00, ke klo 18.00, to klo 7.00, pe klo 7.00, la klo 8.00

Kirkkoherra lomalla 21.7.-9.8. ja joskus elokuussa. Silloin ei ole messuja viikon aikana ja sunnuntaina messu on klo 17.00.

Pyhän Henrikin Seura

Syksyn ohjelma

24.9. ke *JUCUNDARE JUGITER* -kirkkokonsertti alkaen klo 20.00 Pyhän Henrikin katedraalissa. Iki-ihanaa *Piae Cantiones* -musiikkia Suomesta ja muualta. Liput 8 euroa. Myydään kirkkokahveilla ja ovelta.

22.11. la retretti, jonka johtaa isä *Teemu Sipponen* SCJ. Alkaen klo 10.00 Pyhän Henrikin katedraalissa ja seurakuntasalissa. Osallistumismaksu 15 euroa, joka on ruokailun ja iltapäiväkahvin hinta. Sitovat ilmoittautumiset Marian seurakunnan pappilaan 13.11. mennessä ruokatalausten vuoksi. Puh. 09-2411633.

25.11. ti klo 19.00: Suomen Kansallisoopperan La Traviata. Ks. viereisen sivun ilmoitus.

Alkuvuoden 2004 ohjelma

- 24.1. la iloiset karnevaalit
24.3. ke vuosikokous
26.-28.3. Kulttuurimatka Riikaan

Jeesuksen pyhän sydämen juhla

perjantaina 27.6.2003
Pyhän Marian kirkossa

- 18.00 adoraatio
18.30 pyhä messu (kirkkokahvit)

Tervetuloa!

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Edulliset lalupalkkiot tilauksen mukaan.

Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions. Reasonable charges depending on occasion.

Yhteys/Contact: Markus Mäkelä 040-7178833

Tue katedraalikuoroamme! Please support the Cathedral Choir!

Tampere

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280, fax 03-2147814. Sähköposti risti@catholic.fi. Kotisivu www.nic.fi/~katristi.

Su 10.00 ruusukorokous, 10.30 päämessu. Ti, to 7.30 aamumessu, ma, ke, pe 19.00 iltamessu. Ke 18.40 vesper. La messu 8.30. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

- 8.6. Helluntaisunnuntai: 10.30 päämessu
 14.6. la 9.00 messu Lapualla, 12.00 messu Pietarsaareassa, 16.00 messu Vaasassa, 19.00 messu Kauhajoella
 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai: Pyhä kolminaisuus: 10.30 päämessu, 14.00 messu puolaksi
 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai: Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla: 10.30 päämessu
 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin juhlapyhä: 17.00 päämessu
 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 17.00 päämessu
 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 17.00 päämessu
 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 10.30 päämessu
 26.7. la 09.00 messu Lapualla, 12.00 messu Pietarsaareassa, 16.00 messu Vaasassa
 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 10.30 päämessu
 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 10.30 päämessu
 9.8. la 09.00 messu Lapualla, 12.00 messu Pietarsaareassa, 16.00 messu Vaasassa

Diaspora

Hämeenlinna: (ort. seurakunnan seurakuntasali)
 Kauhajoki: (kysy kirkkoherralta)
 Kurikka: (kysy kirkkoherralta)
 Lapua: (kysy kirkkoherralta)
 26.7., 9.8. la klo 9.00 messu Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli): 26.7., 9.8. la klo 12.00; vietnaminkielinen messu
 Vaasa: (ort. seurakunnan seurakuntasali) 26.7., 9.8. la klo 16.00 messu

Isä Zenon Strykowski SCJ on lomalla 30.6 - 18.7. Kirkkoherran loman aikana isä Zdzislaw Huber SCJ tulee Jyväskylästä viettämään kanssamme pyhää messua 6.7. ja 13.7. klo 17.00.

Kouvola

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-3711251. Sähköposti ursula@catholic.fi. Kotisivu www.sci.fi/~stan. Pankkiyhteys: Sampo 800015-1888441.

Su 11.00 tai 18.00 päämessu kirkossa. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.

- 5.6. to 18.00 iltamessu
 8.6. Helluntaisunnuntai: 11.00 päämessu
 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai: Pyhä Kolminaisuus: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai: Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 11.00 sunnuntain liturgia ja ehtoollinen
 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 11.00 päämessu
 3.8. Kirkkovuoden 18. sunnuntai: 11.00 päämessu

Diaspora

Lahti: (ort. kirkko) la 14-16 uskononopetus, 6.9., 4.10., 1.11., 6.12., 3.1. la klo 16.00 messu
 Lappeenranta: (ort. kirkko) 21.9., 19.10., 16.11., 21.12., 18.1. su klo 11.30 messu
 Hamina: (Poitsila) 28.9., 26.10., 23.11., 28.12., 25.1. klo 11.00

Uskononopetus Kouvola 11-13, messu 13.00. Päivämäärät: 13.9., 11.10., 8.11., 13.12., 10.1.

Uskononopetus Lahdessa: 16.9., 4.10., 1.11., 6.12., 3.1., klo 14-16. Messu klo 16.00

Syystalkoot 11.10 klo 13.00

Pyhän Ursulan kirkon vihkimisen 10-vuotisjuhla ja vahvistuksen sakramentti 14.12. klo 11.00

Kirkkoherran poissa ollessa Kouvola toimivat papit:

1.9.-31.10. isä Teemu Sippo SCJ, puh 050-5253917

1.11.-4.1.2004 isä Wieslaw Swiech SCJ, puh. 09-6877460

Oulu

Nasaretin Pyhän Perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh/fax 08-347834, Sähköposti perhe@catholic.fi.

Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.30 iltamessu. Ti, ke, la 19.00 neokatekumenaalilyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30 ja sopimuksen mukaan. Kirkko avoinna arkisin 10.00-12.00

- 8.6. Helluntaisunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Rovaniemellä
 15.6. Kirkkovuoden 11. sunnuntai: Pyhä Kolminaisuus: 11.00 päämessu, 17.00 messu Torniossa
 21.6. la 11.00 konfirmaatioretretti
 22.6. Kirkkovuoden 12. sunnuntai: Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla: 11.00 päämessu, huom. ei ole messua Raahessa
 29.6. Kirkkovuoden 13. sunnuntai: pyhät apostolit Pietari ja Paavali: 11.00 päämessu
 6.7. Kirkkovuoden 14. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Torniossa
 13.7. Kirkkovuoden 15. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Rovaniemellä
 20.7. Kirkkovuoden 16. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Torniossa
 27.7. Kirkkovuoden 17. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Raahessa

Diaspora

Raaha: (vaihtelee - kysy kirkkoherralta) 27.7. su klo 17.00
 Rovaniemi: (ort. kirkko) 8.6., 13.7. la klo 17.00
 Tornio: (Alatomion seurakunnan Thurevikin seurakuntakoti) 15.6., 6.7., 20.7. su klo 17.00

Vahvistuksen sakramentin jakaminen on 22.6. Piispa on tulossa.

Isä Paolo on lomalla 24.6.-11.7. Isä Paul Nguyen viettää messut sunnuntaina 29.6. ja 6.7.

Keskukset

Ekumeeninen keskus

Myllyjärvi, 02740 Espoo. Puh. 09-8557148.

Su 11.00 liturgia, kirkkokahvit. To, pe 9.00-18.00 ikonimaalauksen opetusta.

Katekeettinen keskus

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 09-2416095, fax 09-5885157. Sähköposti katekeesi@catholic.fi, kotisivu www.katekeettinenkeskus.fi.

LUCIA-PUOTI

Kuusitie 6. Avoimna:

12.00 - 17.00 ke/pe
 12.00 - 18.15 ti/to ma/la suljettu

Katolista kirjallisuutta, kortteja, uskonnollisia esineitä ja lahjatavaroita.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 0208 350751, fax 09-61294770. Sähköposti info@catholic.fi.

www.catholic.fi

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. 019-335793, fax 019-335892.

Hiippakunnan päivä 16.8.2003. Katso erillistä ilmoitusta s. 13.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3b A, 00170 Helsinki. Puh. 09-660901, fax 09-68712244. Kirjasto on kiinni elokuun loppuun saakka. Sähköposti studium.catholicum@catholic.fi

Suomen Caritas

Maneesikatu 5, 00170 Helsinki. Puh. 09-1357998, fax 09-68423140. Sähköposti info@caritas.inet.fi. Kotisivu www.caritasfinland.fi

Toimistomme on suljettu 9.6 - 11.8.2003 välisenä aikana. Juhannukseen asti päiväystyötä hoitaa pj. Maila Berchtold, 050-520 29 16. Hyvää kesää!

Vuosikokous pidettiin 10.4. Puheenjohtajana jatkaa Maila Berchtold. Hallituksen muut jäsenet: Jan Krook, varapuheenjohtaja; Esa Erävalo, sihteeri; Pekka Lindholm, rahastonhoitaja (uudelleen valittu); Tytti Dadu; Larissa Franz (uudelleen valittu), sisar Theresa Jezl CPPS (uudelleen valittu) ja Kalevi Sidebras. Moderaattorina jatkaa isä Kazimierz Lewandowski SCJ.

RAKKAUDEN LÄHETYSSISARET

Adoraatio maanantaisin klo 18-19. Pyhä messu torstaisin klo 18.30. *Tervetuloa!* Kesällä kannattaa soittaa ensin.

Osoite: Kaarikuja 2 K 60, 00940 Helsinki (Kontula). Puh. 09-3403795.

Liput alkavat loppua!

Suuralennuksella oopperaan: LA TRAVIATA

Tiistaina 25.11. klo. 19.00. Hintaa vain 40 e (normaali 56 e). Sitovia tilauksia ottaa vastaan Rita Kaira puh. 09-491495 tai kesällä 09-8793870, klo 9-11.

Pyhän Henrikin Seura

Maillikkofransiskaanit OFS

Kokouspaikka on P. Marian srk.sali, Mäntytie 2, 00270 Helsinki

Torstai 15.5. yhteisön kokous klo 17.00, iltamessu 18.30 (kevään viimeinen kokous)
 Kökarin ekumeeninen Franciscus-juhla 5-6.7.2003.
 EUFRA 2003: Kesällä Euroopan maillikkofransiskaanien kokous Romaniassa

Syyskuu 2003 (alustava)

Torstai 11.9. yhteisön kokous, iltamessu klo 18.30 (syksyn ensimmäinen kokous)
 Tiistai 30.9. iltamessu 18.30, sen jälkeen syksyn ensimmäinen esitelmäilta

Pyhiinvaellus Lourdesiin

Teresat järjestävät pyhiinvaellusmatkan Lourdesiin 18.-23.9.2003. Matkan tämänhetkinen kustannusarvio on 850-950 euroa (sis. matkat ja täysihoidon). Paikkoja on varattuna 28. Ennakkoi ilmoittautumisia otetaan vastaan P. Marian seurakunnassa teresaalloissa sekä kansliassa tiistaisin ja torstaisin.

Kiertokirje Ecclesia de Eucharistia

Piispamme Józef Wróbelin SCJ artikkeli uudesta kiertokirjeestä.

Paavi Johannes Paavali II:n 14. kiertokirjettä *Ecclesia de Eucharistia* on mielestäni pidettävä yhtenä hänen tärkeimmistään. Tällä tarkoitin niin asiakirjan teologista kuin sen kirkollista merkitystä. Joku voisi ajatella, ettei uusi kiertokirje tuo mitään uutta, koska Trenton kirkolliskokouksen jälkeen pääsääntöisesti kaikki dogmaattiset kysymykset ovat olleet selvitetty. Osittain tämä pitääkin paikkansa, minkä vuoksi paavi ei esitä kiertokirjeessään mitään uusia dogmaattisia totuuksia. Silti ei saa unohtaa, että jokaisella aikakaudella on omat haasteensa, jotka edellyttävät selkeitä kannanottoja kirkolliselta auktoriteetilta. Sellainen on myös tämän kiertokirjeen tarkoitus.

Jo kiertokirjeen otsikko viittaa sen pääteemaan: kysymys on kirkon ja eukaristian välisestä molemminpuolisesta yhteydestä. Asiakirjan keskeisin sanoma on, että eukaristian sakramentti on arvokain Jumalan Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa kirkolle antamista lahjoista. Tästä sakramentista kirkko rakentuu. Eukaristia näet muodostaa ja rakentaa yhteyden samalla sekä Jumalan ja ihmisten välille että ihmisten kesken.

Eukaristian arvo on myös siinä, että se tuo Jeesuksen pelastustyön tähän hetkeen. Eukaristiassa olemme todella osallisia Jeesuksen kärsimyksistä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta. Hän itse on sieluineen ja ylösnousseine ruumiineen siinä läsnä olakseen ravintona veljilleen, jotka vaeltavat läpi historian kohti iankaikkista elämää. Näin eukaristia on lupaus iankaikkisesta elämästä: ”Sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet” (Joh. 6: 54).

Eukaristian teologinen todellisuus vaatii kirkolta ja kristityiltä vastaavanlaista suhtautumista. Paavi lausuu yksiselitteisesti eukaristian olevan korkeimman kunnioituksen ja palvelon arvoineen. Samalla hän torjuu kaikki tämän sakramentin väärinkäytökset ja välineellistämisperiytykset.

Kiertokirjeestä eivät voineet jäädä puuttumaan ekumeeni-

set huomiot. Paavi ei todellakaan ole epämääräinen eri kristittyjen välisen ns. *interkommuunion* kysymysten edessä. Pietarin seuraaja valittaa kristittyjen keskinäisen hajaannuksen tilaa, joka myös estää eukaristia yhteyden heidän välillään. Niin kauan, kuin kristityt eivät muodosta yhdessä yhtä, jakamatonta *Kristuksen ruumista* (eli yhtä kirkkoa), he eivät voi myöskään ottaa yhdessä osaa Jeesuksen eukaristiseen ruu-

kaan sulje pois tiettyjä poikkeuksia. Ne johtuvat sielunhoidollisista tilanteista, tarkemmin sanottuna sellaisista, jotka sielujen pelastus todella edellyttää. Niinpä katolilaiset voivat todellisissa hätätapauksissa (eli jos on fyysisesti tai moraalisesti mahdotonta tavoittaa katolista pappia) osallistua kommuuniolle toisissa kirkkoissa, mikäli eukaristian sakramenttia vietetään niissä Pyhän istuimen mukaan pätevästi. Katolinen

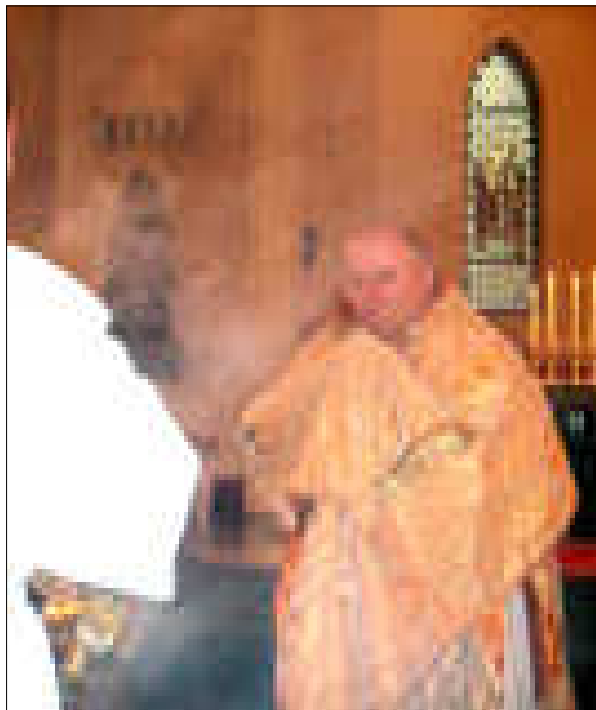
voi tarjota itselleen vihittyä viranhaltijaa. Kysymyksessä on lahja, jonka se saa *piispan apostoleihin asti ulottuvan suksession kautta*. Juuri piispa asettaa pappisvihkimyksen sakramenttin kautta uuden papin tehtävänsä ja välittää hänelle vallan pyhittää eukaristian” (n. 29). Siksi pappisvihkimyksen sakramentti on ensimmäinen ja tärkein edellytys eukaristian pätevälle viettämiselle; siksi myös apostolinen suksessio on yksi tär-

ropuhelu johtaa vielä täyteen yhteyteen ja että kristityt kerän vielä voivat viettää eukaristia yhdessä ja osallistua samaan kommuunioon.

Paljon tilaa paavi antaa eukaristian merkitykselle kristittyjen elämässä. Eukaristia on kaikkien sakramenttien huippu, koska se saa aikaan syvän yhteyden kolmiyhäteisen Jumalan ja ihmisten välille (vrt. n. 35). Yhteys Jeesuksen Kristuksen kanssa onkin nimenomaan ensimmäinen edellytys todelliselle uskon elämiselle, käskyjen sekä kaikkien muiden uskosta ja kasteesta johtuvien veloitteiden täyttämiseksi (vrt. esim. n. 35). Tätä totuutta Jeesus Kristus painottaa Johanneksen evankeliumissa, kun hän sanoo: ”Pysykää minussa, niin minä pysyn teissä. Eihän oksa pysty tuottamaan hedelmää, ellei se pysy puussa, ja samoin ette pysty tekään, ellette pysy minussa. Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään” (Joh. 15: 4-5).

Eukaristia myös rakentaa uskovien yhteyttä. Sen todellisuudella on syvä mystinen ulottuvuus, sillä juuri eukaristia rakentaa kirkkoa ja takaa sen sisäisen elämän dynamiikan. Jo kiertokirjeen ensimmäisessä virkkeessä pyhä isä kirjoittaa, että ”kirkko elää eukaristiasta” (n. 1). Sen alttarin ympärille, jolla piispa ja papit viettävät eukaristiaa, uskovat kerääntyvät ja muodostavat siten yhden perheen Jeesuksessa Kristuksessa. Tällainen eukaristian toimivuuden todellisuuden voimme tuntea itsekin erityisesti omassa maassamme, missä yksittäiset katolilaiset elävät hajallaan todellisessa diasporassa sekä käytännössä vain eukaristian vietossa jatkossa tuntevat yhteisyytään ja jakavat keskenään uskon todistuksen.

Kaksi edellä mainittua perustetta viittaavat eukaristian merkitykseen uskovien elämässä. Tästä merkittävydestä seuraa eukaristiaan (pyhään messuun) osallistumisen välttämättömyys. Kirkko, jolle Jeesus Kristus jätti vastuun ihmisten pelastuksesta, muistuttaa uskovia jatkuvasti eukaristiaan osallistumisen velvollisuudesta vähintäänkin sunnuntaisin. Siksi pyhä

miiseen (eli eukaristiaan, eukaristian kommuunioon). Tosiasiaa kristittyjen hajaannus on ristiriidassa sen todellisuuden kanssa, jota eukaristia nimenomaan itsessään ilmentää yhteen kirkkoon kuuluvien ihmisten yhteyden merkinä ja toteutuksena.

Käsitellessään käytännöllisiä ongelmia paavi muistuttaa edelleen voimassa olevista periaatteista, siis ns. *Communio in sacris* -säännöstä. Sen perusteella yhteinen eukaristian vietto on kielletty sellaisten kirkkojen edustajilta, jotka eivät ole kirkon täydessä yhteydessä. Sallittua ei ole myöskään tavallinen ja säännöllinen kommuuniolle osallistuminen toisissa kirkkoissa; se voisi antaa väärän ja vahingollisen käsityksen yhteydestä. Pyhä isä ei kuiten-

pappi saa myös samankaltaisissa todellisissa hätätapauksissa jakaa kommuunion seläisille kristityille, jotka uskovat eukaristian sakramenttin ja joille sen vastaanottaminen on mahdollista.

Kuten jo mainitsin, ei kysymyksen interkommuuniosta voi antaa vastausta ottamatta huomioon kahta tärkeää edellytystä. Ensimmäinen edellytys on eukaristian pätevyys. Paavi viittaa eukaristian ja pappeuden sakramenttin erottamattomaan yhteyteen, jossa apostolisella suksessiolalla on ratkaiseva merkitys. Johannes Paavali II painottaa siksi, että ”seurakunta, joka kokoontuu eukaristian viettoon, tarvitsee välttämättä vihityn papin, joka sitä johtaa, jotta kyseessä todella voisi olla eukaristinen kokous. Toisaalta seurakunta ei itse

keimmistä aiheista käytäessä ekumeenisesta keskustelua kristittyjen välisestä *interkommuuniosta*.

Toinen edellytys koskee eukaristian ymmärtämistä: kun tahdotaan osallistua eukaristiaan täydellisesti ja tuntea aidosti interkommuuniota, on myös ymmärrettävä oikein, mistä eukaristiassa ja eukaristisessa kommuuniassa todellisuudessa on kysymys. Niinpä paavi painottaa, että interkommuunio, joka ymmärrettäisiin pelkkänä ”tapaamisena veljellisellä aterialla” (n. 10), vähentäisi epäoikeutetusti eukaristian todellisuutta ja pyhyttä. Tosiasiasa eukaristia on niin suuri aarre, ettei tällaisia kaksimielisyyksiä tai vähättelemisiä voida mitenkään suvaita (vrt. n. 10). Ja silti paavi esittää myös, että ekumeeninen vu-

isä kirjoittaa kiertokirjeessä: "Tässä yhteisöä edistävässä, ainutlaatuisessa vaikutuksessa, joka on eukaristialle niin ominainen, on nähtävissä yksi peruste sunnuntaimesun merkitykselle. Siitä ja muista syistä, jotka tekevät eukaristiasta perustavanlaatuisen kirkon ja yksittäisten uskovien elämälle, olen maininnut apostolisessa kirjeessäni *Dies Domini* sunnuntain pyhittämisestä. Siinä muistutin muun muassa, että uskovilla on velvollisuus osallistua messuun milloin vakavat syyt eivät sitä estä. Siksi paimenten velvollisuus on puolestaan tarjota kaikille tilaisuus noudattaa tuota käskyä. Apostolisessa kirjeessä *Novo millennio ineunte*, jossa jonkin aikaa sitten viitoin kirkon pastoraalista tietä kolmannen vuosituhannen alussa, halusin painottaa sunnuntaimesun eukaristian erityistä merkitystä. Nostin silloin esiin sen yhteisöä vahvistavan vaikutuksen: 'Se on' - näin kirjoitin - 'erinomainen paikka, jossa yhteisöllisyyttä julistetaan ja hoivataan. Juuri eukaristiaan osallistumisen kautta *Herran päivästä* tulee myös *kirkon päivä*, jolloin se voi tehokkaasti täyttää tehtävänsä ykseyden sakramenttina" (n. 41).

Kiertokirje muistuttaa myös vaatimuksesta osallistua eukaristiseen kommunioon arvollisesti. Koska eukaristinen kommunio yhdistää meidät Jumalan kanssa, täytyy kommunioon osallistuvan ihmisen olla ilman kuolemansyntiä. Pyhä isä toistaa kirkon pysyvän opetuksen: "Sen, joka on tietoinen vakavasta synnistä, on otettava vastaan parannuksen sakramentti, ennen kuin hän saa osallistua kommunioon. Sen tähden toivon, että kirkossa on ja pysyy aina voimassa se säännös, jolla Trenton kirkolliskokous selvensi apostoli Paavalin vakavaa kehoitusta (vrt. 1 Kor. 11: 28) pitäessään kiinni siitä, että 'ripin täytyy edeltää arvollista eukaristiaa, mikäli joku on tietoinen kuolemansynnistä'" (n. 36). Sitten pyhä isä lainaa pyhän Johannes Krysostomoksen sanoja, jotka ilmaisevat kirkon kehoituksen muuttamattomana: "Pyhään pöytään [ei saa] astua laikaisella ja turmeltuneella omallatunnolla. Sellaista lähestymistä ei voi todellakaan koskaan kutsua kommunioiksi, ei vaikka koski-

simme Herran ruumista tuhat kertaa, vaan kadotukseksi, piinaksi ja rangaistusten lisääntymiseksi" (n. 36).

Tähän liittyen kiertokirje painottaa myös kirkon vastuuta pyhän kommununion arvollisessa vastaanottamisessa: "Armon tilan arvioiminen on luonnollisesti jokaisen itsensä tehtävä, koska kysymys on omantunnon asiasta. Moraalisen normin vastaisen, vakavan, avoimen ja jatkuvan ulkoisen käytöksen kohdalla kirkko, kantaessaan pastoraalista huolta hyvän järjestyksen turvaamisesta yhteiskunnassa ja kunnioituksesta sakramenttia kohtaan, ei voi kuitenkaan olla tuntematta vastuutaan. Kanonisen oikeuden lakikirja viittaa tällaiseen ilmeiseen moraalisen kestävämmättömyyden tilanteeseen, kun se toteaa eukaristiselle kommuniolle pääsemisen olevan mahdotonta niille, jotka 'uppiniskaisesti pysyvät julkisesti tunnetussa vakavassa synnissä'" (n. 37).

Lopuksi on vielä sanottava, ettei tämän pääsemättömyyden tarvitse olla lopullista. Jokaista ihmistä kehoitetaan kääntymykseen ja jokaiselle ihmiselle tarjotaan sovintoa Jumalan kanssa parannuksen sakramentissa. Keneltäkään, joka kääntyy ja katuu syntejään, ei kielletä papin antamaa synninpäästöä. Sovinto Jumalan kanssa on juuri sen aidon toivon perusta, josta Jeesus Kristus itse puhuu vertauksessa kadonneesta lampaasta: "Minä sanon teille: näin on taivaassakin. Yhdestä syntisestä, joka kääntyy, iloitaan siellä enemmän kuin yhdeksästäkymmenestä yhdeksästä hurskaasta, jotka eivät ole parannuksen tarpeessa" (Luuk. 15: 7).

+ JÓZEF WRÓBEL SCJ
HELSINGIN PIISPA

Kuvassa piispamme kiirastorstain iltamessun sakramenttikulkuessa Pyhän Henrikin katedraalissa tänä vuonna.

Helppotunutta hymyä väitöksen jälkeen. Vasemmalta oikealle: dekaani, professori Gianfranco Ghirlanda SJ, isä Vimpari, piispa Wróbel, moderaattori, professori Paolo C. Ferrari da Passano SJ ja vastaväittäjä professori Carlos Corral Salvador SJ.

Väitösjuhla Roomassa

Roman tunnetun Fontana di Trevi -suihkulähteen tuntumassa sijaitsevassa Paavillissa Gregoriaanisessa yliopistossa historian tuulet puhalsivat 17. toukokuuta, kun isä **Tuomo T. Vimpari** väitteli kanonisen oikeustieteen tohtoriksi.

Vaikka Vatikaanin alaisuuteen kuuluva maailmanlaajuisesti tunnettu jesuiittayliopisto perustettiin jo 1551, isä Vimparin väitös rekisteröitiin siellä ensimmäisenä suomalaissyntyisen katolisen papin tohtoraattina sitten keskiajan. Yli 300-sivuinen englanninkielinen väitöskirja käsittelee ennen tutkimatonta alaa: katolista kirkkoa oikeushenkilönä kaikissa viidessä Pohjoismaissa kanonisen oikeustieteen näkökulmasta.

Yliopiston tohtorinväitösten juhlasalissa lauantai-ilta-päivänä pidetyn väitöstilaisuuden puheenjohtajana toimi yliopiston kanonisen oikeustieteen tiedekunnan dekaani, professori **Gianfranco Ghirlanda SJ**, moderaattorina professori **Paolo C. Ferrari da Passano SJ** ja vastaväittäjänä professori **Carlos Corral Salvador SJ**. Vastaväittäjä oli kutsuttu Madridissa sijaitsevasta Universidad Pontificia Comillas -yliopistosta.

Tilaisuuteen osallistuivat eturivissä piispamme **Józef Wróbel SCJ**, Suomen suurlähettiläs Pyhän istuimen luona **Antti Hynninen** puolisoineen sekä lukuisia Roomassa opiskelevia tai työskenteleviä pappeja, mm. ruotsalaisen pappiskollegion rehtori monsignor **Furio Cesare**. Länä olivat myös yleisabbedissa äiti

Tekla Famiglietti OSSS birgittalaisisartensa kanssa, sisäriita muista sääntökunnista sekä Roomassa asuvia suomalaisia. Luonnollisesti mukana olivat niin ikään siellä opiskelevat hiippakuntamme pappiskandidaatit. Tilaisuuteen osallistui myös autuaan Ursulan pyhäksijulistamiseen saapunut joukko suomalaisia pyhiinvaeltajia, heidän joukkoonsa Katolisen tiedotuskeskuksen kummatkin tiedottajat **Marko Tervaportti** ja sisar **Marja-Liisa** OSSS.

Latinankielisellä rukouksella avattu italiaksi pidetty väitöstilaisuus alkoi isä Tuomo T. Vimparin puheella, jossa hän seikkaperäisesti selosti väitöskirjansa taustaa, rakennetta ja tärkeimpiä tuloksia, ja jota mukana olleet saattoivat seurata kaikille jaetusta suomennoksesta. Hyvin juridiselta kuulostava aihe avaa hieman yllättäen myös mielenkiintoisia historiallisia ja teologisia näkökulmia, kun kanonisen oikeuden ja siviilioikeuden yhteensopivuuden tai -sopimattomuuden syitä maissamme ryhdytään seikkaperäisesti tutkimaan. Väittelijää kiitettiin seuranneessa keskustelutilaisuudessa, varsinaisessa "väitöksessä", nimenomaan tästä analyttisestä otteestaan. Varsinaista kritiikkiä jäätiin odotamaan turhaan!

Tilaisuuden lopuksi isä Vimpari kiitti lämpimästi läsnäolijoita aloittaen piispastamme sekä yliopistoaan, jossa hänen yhdeksän vuotta kestäneet kirkolliset opintonsa ovat nyt onnellisesti päättyneet. Juhlallista väitöstilaisuutta seurasi vakiintuneen perinteen mukaan vastaanotto yliopiston kahvilassa.

Kymmenen päivää myöhemmin isä Tuomo T. Vimpari julistettiin virallisesti kanonisen oikeustieteen tohtoriksi summa cum laude (eli suomalaisittain laudatur), kun hänen väitöskirjansa julkistettiin korkeimman akateemisen oppiarvon edellyttämällä tavalla. Väitöskirja *The juridical personality of the Catholic church in Scandinavia - canonical problems and prospects* ilmestyy myöhemmin kokonaisena laitoksena todennäköisesti kansainvälisessä oikeustieteellisessä kirjasarjassa.

KATT

Haluan kiittää lämpimästi kaikkia, jotka rukouksin, läsnäolollaan ja lahjoin osallistuivat tohtorinväitökseeni 17. toukokuuta 2003.

Härmed vill jag innerligt tacka alla dem, som i bön, med sin närvaro och genom gävor deltog i min doktorsdisputation den 17 maj 2003.

TUOMO T. VIMPARI

Maailman

Hiippakunnan päivä

Stella Maris

lauantaina 16. elokuuta

- 10.00 tervetulokahvit
- 11.00 pyhä messu
- 12.30 lounas
- 13.00 vapaata ohjelmaa: kirpputori ja kirjamyyn-
tiä, lapsille ongintaa; näyttelyitä: Pyhän Bir-
gitan syntymästä 700 vuotta, Caritaksen or-
polapsiprojekti Ugandassa
- 14.00 äiti Elisa Famigliettin OSSS esitelmä pyhästä
Birgitasta; musiikkia: Aleksandra Eliatz,
viulu
- 15.00 rukoushetki Neitsyt Marian kunniaksi; kah-
vi ja kotiinlähtö

Ilmoittautumiset seurakuntiin 10.8. mennessä. Juh-
lan järjestävät birgittalaisisaret.

Tervetuloa!

Itäisen riituksen mukainen jumalanpalvelus on alkanut Espoon Myllyjärven Ekumeenisessa keskuksessa. Län-
nä on pieni, uskollinen kuu-
lijakunta, joka osallistuu toi-
mitukseen kykynsä mukaan.
Itäisen riituksen mukainen
jumalanpalvelus muistuttaa
ulkoisesti enemmän ortodok-
sista kuin tuttua katolista
messua, aina musiikkia myö-
ten. Sen maallisenä keskipis-
tenä on Ekumeenista kes-
kusta vetävä isä **Robert de
Caluwé**, jonka omista tai
oppilaidensa käsistä ovat pe-
räisin myös kappelin melkein
kaikkia pintoja peittävät iko-
nit. Tuttuakin jumalanpalvel-
uksesta löytyy, esirukousten
aikana rukoillaan myös paa-
vin puolesta.

Isä Robertin ääni on yhä
kirkas ja selkeä, vain kävely-
keppi muistuttaa 90 vuoden
iästä. Sekin unohtuu, kun
saarnana kuullaan elävä ker-
tomus kohtaamisesta valokui-

vaajan kanssa, joka osui todis-
tamaan asfaltin rakoilua ja
murtumista, kun sen alta sa-
teen jälkeen nousi tavattom-
alla voimalla sienä, kuin to-
distuen elämän voimaa kuol-
leen materian yli.

Kristillisyyks on täällä sitä
mikä yhdistää, ei sitä mikä
erottaa. Kirkkokahveilla he-
rää vilkas keskustelu amis-
heista, Yhdysvalloissa eläväs-
tä luterilaistaustaisesta, eristy-
neestä uskontokunnasta,
joka ei hyväksy modernia tie-
dettä ja teknologiaa, eläen
sukupolvesta toiseen melkein
muuttumattomissa oloissa
hevostuomattomina kaik-
kineen.

Ikoneita on täällä päära-
kennuksessakin, ne peittävät
jopa osan kirjahyllystä. Ja iko-
neiden varassa keskus tietys-
sä mielessä toimiikin. Se on
alusta pitäen ollut omavarai-
nen: isä Robert maalaa iko-
neja ja kirjoittaa ikoneista, ja
siitä koituvat tulot mahdolis-

tavat toiminnan ilman ulkois-
ta apua.

Ikonimaalaus on peruja
isä Robertin alkuperäisestä
kutsumuksesta, joka kirkastui
silloiselle hollantilaiselle kan-
sakoulunopettajalle vuonna
1932, kun Venäjältä kantau-
tui tieto uskovien vainoista ja
nälänhädästä. Keskustelut
rippi-isän kanssa johtivat
Roomaan pappisseminaariin,
joka valmisti pappeja Venäjäl-
le.

”Opiskelin kuusi vuotta
ortodoksisen kirkon kulttuu-
ria ja idän kirkkoisia. Se on
valtavaan rikas perinne, ja
olen kiitollinen siitä, että
olen saanut tutustua siihen”,
isä Robert muistelee.

Kun pappisseminaari jäi
taakse, oli Venäjä kuitenkin
sulkeutunut ulkomaailmalta.
Isä Robert kutsuttiin Suo-
meen vuonna 1940, välirau-
han aikaan. Ensimmäinen it-
senäisempi tukikohta ja taval-
laan Ekumeenisen keskuksen

vanhin ikonimaalari

Isä Robert de Caluwé täytti 90 vuotta

edeltäjä oli vuonna 1951 vihitty Rekolan kappeli - pieni rukoushuone, jonka kohtalona oli kärsiä huonoista naapurisuhteista. Kirkko ja asuinhuone jopa siirrettiin tien toiselle puolelle, mikä ei sekään tuonut lopullista soppua.

"Nyt kappelia ei enää ole, paikalla on tie. Siitä on muistoja enää Tikkurilan museossa, Tikkurilan vanhan rautatieasemarakennuksen tiloissa."

Lopullinen ratkaisu oli paikka Espoon Myllyjärvellä, jota tulitaisiin kutsumaan Ekumeeniseksi keskuksiksi. Myllyjärven kirkko valmistui vuonna 1964, ja isä Robert yhdessä toisen jo Rekolassa vaikuttaneen papin, Theodor Rohnerin kanssa oli päättänyt omistaa paikan ekumeni-

alle - asia, joka oli katolisessa kirkossa silloin varsin uusi, monen mielestä yllälysyttä. Samana vuonna vihittiin kuitenkin Helsingin apulaispiispaksi Paul Verschuren, joka oli asennoitumiseltaan ekumeeninen, uusille asioille avoin, ja josta tuli lisäksi isä Robertin hyvä ystävä.

Vatikaanin II kirkolliskokouksen jälkeinen aika lienee ollut keskuksen vilkkainta. Vierailijoita oli silloin jopa 12-13.000 vuosittain.

Vuonna 1971 isä Theodor lähti Brasiliaan lähetystehtäviin. Sen jälkeen Ekumeeniseen keskukseseen tuli vielä yksi pappi, isä **Guy Barbier**, jonka isä Robert kutsui opiskelemaan venäjää - itäisen riuksen talossa nimittäin puhuttiin venäjää, aina keskuksen apulaista, sisar **Paraske-**

vaa myöten. Sitten isä Guy kutsuttiin Emmaus-tööhön, mutta hän osallistui yhä keskuksen jumalanpalveluksiin. Nyttemmin myös sisar Paraskeva on siirtynyt luostariin, ja keskuksen apulaisena toimii **Sirkku Lehtinen**, joka "osaa kaiken".

Isä Robertin käsitys on, että Ekumeenisen keskuksen toimintaa kunnioitetaan laajalti. Käsitys vahvistui äskeisillä 90-vuotispäivillä, joihin osallistui katolilaisten lisäksi myös Espoon luterilaisia seurakuntia ja monia ortodokseja kauempaakin. Se tosiasia, että jumalanpalvelus muistuttaa ortodoksista jumalanpalvelusta, ja sekin, että isä Robert itse elää kuten ortodoksi, voi kuitenkin ärsyttää, jopa pelottaa.

"Monet luulevat, että

käännytän ihmisiä", hän sanoo. "Kuudenkymmenen vuoden aikana ei kuitenkaan ole ilmaantunut yhtään käännyttä. Olemme yksi kirkko kasteen kautta, ja meidän on oltava hyviä oman kirkkomme jäseniä, muita vihaamatta."

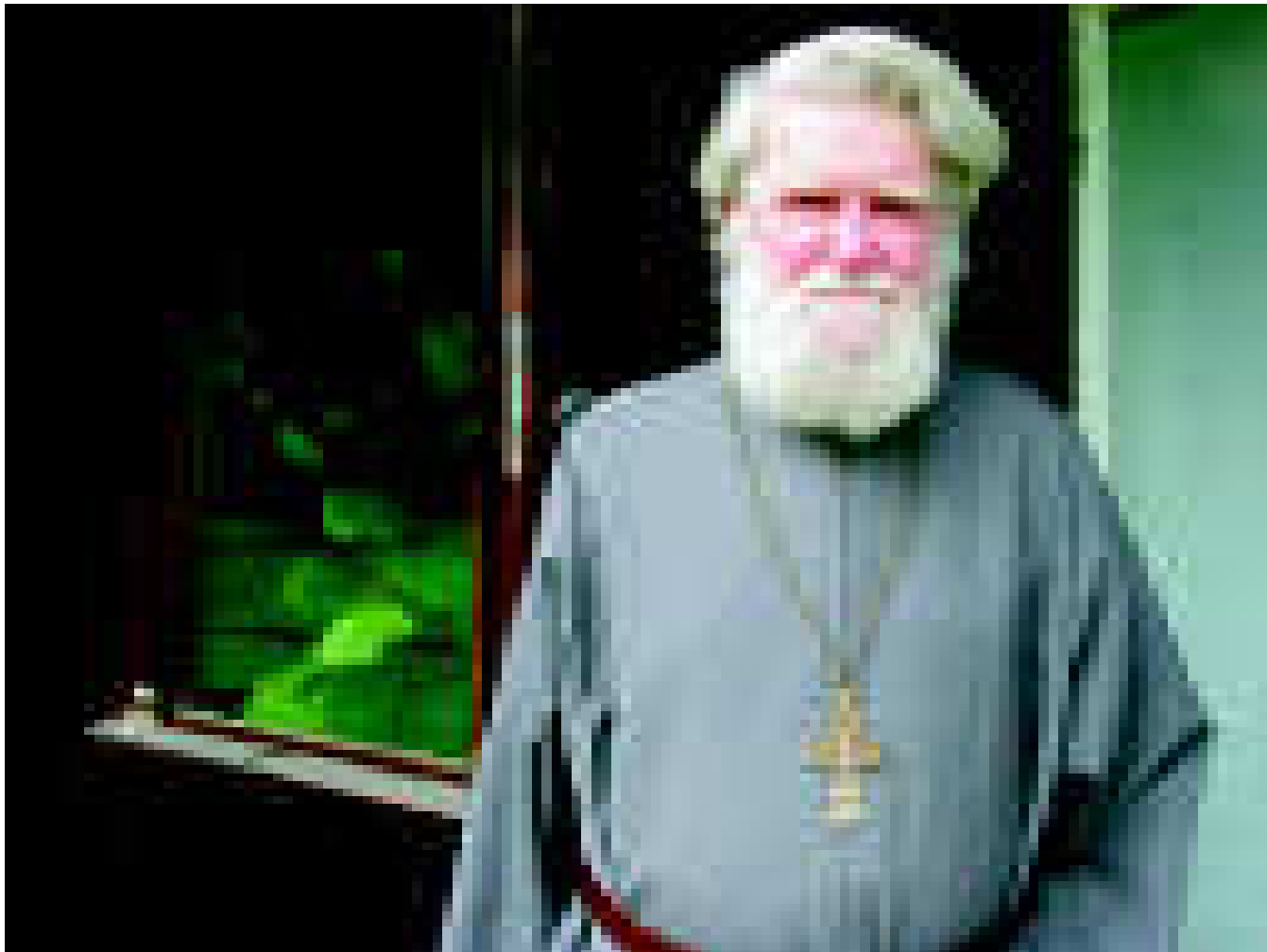
Isä Robert kertoo itse löytäneensä muista kirkkoista paljon kunnioitettavaa sitä mukaa, kun on oppinut ne tuntemaan. Ortodoksisessa kirkossa hän arvostaa erityisesti sen rakastavaa suhtautumista ihmiseen ja sen ihmiselle tämän heikkouksineenkin osoittamaa ymmärtämystä. Pappien naimattomuuden suhteen hän tuntee lähentyvän ortodoksisen kirkon linjaa, mikä tosin ei ole myöskään katoliselle kirkolle opillinen vaan käytännöllinen

kysymys.

Ekumeniassa isä Robert lähtee perusasioista, yhdestä kasteesta ja yhdestä Herrasta, ja näkisi tästä näkökulmasta siksi mielellään kirkkojen tuovan esiin uskoaan ja käytäntöään henkilöimättä niitä voimakkaasti johtajiinsa. Näin annetaan yhdistäville tekijöille kenties nykyistä paremmat mahdollisuudet nousta esiin.

"Myös suomalainen luterilaisuus on läheistä. Olen ekumeniaa ajatellen oppinut heiltäkin paljon", isä Robert sanoo.

OLLI ORKONEVA

Ursuliinisarten ylisaren kirje äiti Ursulan kanonisaatiosta

Varsova 25.3.2003

Hyvät äiti Ursula Ledóchowska ja sisarauttamme ystävät, sisaret ja veljet,

Muutaman viikon kuluttua Johannes Paavali II korottaa pyhien joukkoon äiti Ursula Ledóchowska, Kuolemantuskassa olevan Jeesuksen sydämen ursuliinisarten sääntökunnan perustajan. Pyhäksi julistamisjuhllisuuksia vietetään Roomassa 18.5.2003. Tämä suuri ja riemullinen tapahtuma muodostuu osaksi Puolan paikalliskirkon kiitosta pyhän isän, historian ensimmäisen slaavilaisen ja puolalaisen paavin, 25-vuotisesta pontifikaatista. Se on myös paavin syntymäpäivä.

Haluamme jakaa tämä ilomme myös Teidän kanssanne, rakkaat ystävämme, perheenjäsenemme, sisarimme ja veljemme. Samalla meillä on tilaisuus pohdita hetki yhdessä tämän pyhäksi julistamisen merkitystä. Epäilemättä monikin meistä kysellee tällaisessa tilanteessa sitä, minkä viestin voi nykyajan ihmiselle tuoda tämä tuleva pyhä, vaatimaton, harmaa sääntökuntasisar, joka meidän tavallamme eli vaikeita aikoja. Mitä voimme häneltä oppia? Miten hän voi tuoda apunsa usein hankalaan jokapäiväiseen elämäämme?

Hän eli vuosisatojen ja aikakausien vaihteessa (1865 – 1939). Euroopan historian kartta muuttui hänen silmiensä edessä. Aikaisemmat keisarikunnat kaatuivat ja esiin nousi uusi poliittinen, yhteiskunnallinen ja kulttuurinen järjestelmä. Itsenäinen Puola syntyi uudelleen. Maailmassa tapahtuvat muutokset toivat paljon toivoa, mutta myös huolta. Mielelleen ja sydämelleen tyypillisellä tarkkaavaisuudella äiti Ursula Ledóchowska havaitsi tämän Euroopan ja maailman hengellisen tilan. Hän teki siitä oikean diagnoosin ja osoitti elämällään tien ulos kulttuurin ja yhteiskunnan kriisistä.

Hän kirjoitti 1930-luvulla: Tänäpäin, kun maailma pakanallistuu yhä enemmän, kun materialismi yhä enemmän erottaa sieluja Jumalasta, kun erilaiset väärät filosofiat pyrkivät peittämään meiltä jumalallisen totuuden pilkaten sitä, mikä meille on pyhintä – uskoamme, on meidän kiinnitettävä katsemme pyhien elämään. Erityisesti katsokaamme niitä pyhiä, jotka elivät meidän läillemme, joiden elämä ei eronnut meidän elämästämme millään ennenkuulumattomalla tavalla, jotka täyttivät – ja tämä on heidän pyhytensä ominaisuus – mitä tavallimpia pieniä velvollisuuksia epätavallisella tavalla rakastaneen, yliuunnollisella innolla. Ja siksi: Me tarvitsemme pyhiä, jotta he, kuten ammoinkin, anoisivat valon ja armon eksville, anteeksiannon syvyksistä laupeutta huutaville. He ovat ihmisiä, jotka palvelin sydämin, epätavallisen rakkauden innoittamina ovat sitoutuneet perheeseensä, työöhönsä, yhteiskunnalliseen ja poliittiseen elämään ja kykenevät muuttamaan maailman. Sellaisia ihmisiä on tarvittu aina, heitä tarvitaan

kovasti tänäänkin.

Äiti Ursula piti ihmisen kasvatusta, hänen kaikinpuolista kehittämistään, tärkeimpänä toimintana ihmisten, maailman ja Kirkon hyväksi. Puheessaan opettajille hän sanoi: Meillä on kasvatustyössä kahdenlainen tehtävä: ensinnäkin kasvattaa lapsia Jumalalle, taivaalliselle isänmaallemme, ja toiseksi kasvatetaan lapsia yhteiskunnalle, maalliselle isänmaallemme. Hän oli lahjakas opettaja ja kasvattaja. Hän rakasti lapsia ja nuoria ja toivoi heidän todellista parastaan. Hän etsi tapoja ja menetelmiä kasvatukseen kaikin tavoin kypsiä ihmisiä, jotka kykenevät ottamaan vastuun itsestään ja heidän haltuunsa uskotuista ihmisistä.

Samanaikaisesti hän ymmärsi, mikä korvaamaton rooli perheellä on kasvatuksessa. Hän itse kasvoi perheessä, jossa hän sai paljon lämpöä ja viisasta, vaativaa rakkautta, lukuisan sisarusparven keskellä, perheessä, joka oli vahva Jumalassa. Erityisen rooli hänen perheessään oli äidillä: hän oli hyvä, rakastava, hurskas nainen, joka piti tarkkaa huolta siitä, että – kuten hän kirjoitti päiväkirjassaan – saisi siirrettyä lapsiin uskon periaatteet. Jos onnistunut siinä, vain rauhasa sulkea silmään. Näin varmaan äidistään ajatteli Ursulakin, kun hän kerran sanoi katolisille naisille: pyhän äidin sylissä kasvavat hurskaat papit, urheat valtion virkamiehet, sankarilliset isänmaan puolustajat. Meidän aikamme tarvitaan niin kovasti

vasti hyviä, rakastavia perheitä, viisaita ja vastuullisia vanhempia, isä ja äitejä, kasvatattajia, katekeettoja ja opettajia. Nuorille ovat kovin tarpeen ympäristöt, joissa he tuntevat rakkautta ja hyväksyntää, jossa he saavat hyvää ohjausta, viisaita ystäviä ja oppaita kypään elämän tielle.

Tänäpäin, kun koko maailma on ihmiselämän tarkoituksen ja päämäärän vääränlaisen ymmärtämisen aiheuttamassa kriisissä ja siitä aiheutuessa kasvatuksellisessa kriisissä, on äiti Ursulan erityisen arvokkaana ja pysyvänä panoksena hänen kasvatustoimintansa esimerkki. Tämä toiminta ei koskenut vain lapsia ja nuoria, vaan myös kasvattajia, opettajia ja katekeettoja. Tärkeä on myös hänen kristillinen, dynaaminen ja positiivinen kasvatusmenetelmänsä, jonka peruseriaate on, että kasvatusta on tärkeintä evankelioimistyötä.

Me elämme maailmassa, joka on usein kaaoksen, väkivallan, rauhattomuuden sekä ilon ja tasapainon puutteen ahdistama. Meidän on vaikea uskoa tai luottaa kehenkään... Äiti Ursula kirjoitti: Annan tässä teille apostolaatin, joka ei vaadi teiltä suurta kieltäymystä tai vaivoja, sellaisen, joka erityisesti nyt meidän aikoinamme on hyvin tarpeellinen ja tehokas, nimittäin hymyn apostolaatin. Hymy karkottaa sieluun kertyneet pilvet. Hymy hyväntuulisilla kasvoilla kertoo Jumalaan liittyneen sielun sisäisestä autuudesta. Hymy kasvoillasi sallii lähestyä sinua pelkäämättä, pyytää sinulta

jotain tai kysyä. Monesti hymy voi masentuneeseen sieluun vuodattaa uuden elämän, toivon, että paremmat ajat odottavat, että Jumala on valveilla. Hymy on usein se tähti, joka osoittaa, että tuolla ylhäällä sykkii Isän sydän aina valmiina armahtamaan ihmisiä heidän kurjuudessaan. Jumala on varannut itselleen oikeuden tehdä ihmistä pyhiä ristin kautta. Meille hän on antanut tehtävän auttaa toisia heidän tuskallisessa vaelluksessaan ristin tiellä jakamalla ympärillemme pieniä onnen ja ilon säteitä. Me voimme tehdä sen usein, antaa toisille rakkautta ja hyvyiden hymyjä, hymyjä, jotka kertovat Jumalan rakkautta ja hyvydestä. Tarvitsemme tänään kovasti hyvää tuulta niin itsellemme kuin lahjaksi muille; hyvää tuulta, joka tietää, että viime kädessä tämän päivämme ja huomisemme Herra on Jumala.

Eräässä kirjeistään sääntökunnallemme Johannes Paavali II sanoi äiti Ursulasta: Autuas Ursula Ledóchowska oli omana aikanaan uuden evankelion apostoli, joka antoi elämällään ja toiminnallaan todistuksen siitä, kuinka evankelinen rakkaus on aina ajankohtaista, luovaa ja tehokasta.

Olkoon äiti Ursulan pyhäksi julistaminen meille kutsumus itsemme, perheidemme, työpaikkojemme, isänmaamme ja koko Euroopan uuteen evankelionin. Kehotamme sydämellisesti teitä tutustumaan tähän uuteen pyhään, kääntymään hänen puoleensa kaikissa tarpeissa. Kutsum-

Perspektiivi

Pyhän esimerkki ja apu

Julia, luostarinimellä Ursula eli tavallisesta elämästä, mutta oli joissakin asioissa epätavallisen antautunut ja onnistui työssään. Hänessä näkyi Maria, mutta Marita paljastuu rohkeudessa ja kyvyssä tarttua tilanteen vaatimaan toimintaan innolla ja tehokkaasti. Uskomme, että hän ensin kuunteli Jeesusta ja sitten näki, mitä on ruvettava tekemään. Tienviittoa osoitti usein uusiin maisemiin ja toimiin, vaikeisiin ja suuriinkin, mutta hän uskalsi lähteä liikkeelle.

P. Ursula puhuu valosta, aurinkosta ja tähdestä. Jeesus on

hän tiensä valo, samoin Neitsyt Maria, joka viittaa koko ajan Jeesukseen. Kuva valosta on puhutteleva. Olen kulkenut koulutietäni kirjaimellisesti tähtien, kuun ja auringon valaistessa. Pimeyden aikana on yksikin tähti pitänyt yllä toivoa ja uskoa valon kasvamiseen. Päivä koitti aina. Jeesus on elämässä kuitenkin varsinainen "valo valkeudesta". Valon yhteydessä tulee mieleen lämpö, joka liittyy rakkauteen. Joku on valon ja lämmön ihminen. Silloin toisten on hyvä olla.

P. Ursula kirjoittaa pahoista ajatuksista. Nekin haavoittavat Jeesusta piikkikruunun pistävinä piikkeinä. Jeesuksella oli ihmisveljistä rauhan ja rakkauden ajatuksia, ei arvostelun ja tuomion mieltä. Jos kuvittelemme, miltä elämme näyttää Jumalan silmissä, arvostelun henki heikkenee.

P. Ursula kehottaa usein kestävyteen rukouksessa. Sen avulla me pidämme Jeesuksesta kiinni, säilytämme yhteyden Jumalaamme. Kestävyys on sitäkin, että anotaan helittämättä Jumalalta jotakin tiettyä asiaa. Siihen liittyy

luottamus, että Isän tahto on ihmiselle parasta elämän eväiksi.

Kerrotaessa P. Ursulan lapsuudesta mainitaan hänen oppineen molemmilta vanhemmiltaan ajatuksia ja asenteita sekä monia taitoja. Tämä valaisi häntä näkemään mitä lahjakkuuden lajeja hän oli saanut. Aikuiseen P. Ursulalla riitti rohkeus varsin moniin asioihin. On kiehtovaa huomata, että hän yksinkertaisesti ryhtyi tekemään sellaista, mikä oli tarpeen. Hän huomasi tilanteet, joissa oli tartuttava toimeen. Maria hänessä näki ja kuulos-

Lapset ja rukous

Kesä on hyvä mahdollisuus kasvaa uskossa yhdessä lasten kanssa.

me teitä myös osallistumaan pyhäksi julistamiseen Roomassa, ja jos se on mahdollonta, niin hengelliseen yhteyteen kanssamme kiitoksena maailman ja koko Kirkon uudessa pyhässä saamasta lahjasta.

Pyhät ovat ystäviämme – kirjoitti äiti Ursula kerran – he ymmärtävät huolestamme ja rukoilevat puolestamme Jumalan valtaistuimen edessä. Kannamme sydämellisesti teidät kaikki, rakkaat ystävämmme, äiti Ursulan esirukousten saattelemana Jumalan valtaistuimen eteen. Anokoon hän teille ne armolahjat, joita itse kukin teistä, perheenne, ystävännne ja sydämessänne kantamman ihmiset tarvitsevat. Samanaikaisesti pyydämme esirukousta meidän, tulevan pyhän hengellisten tyttärien, puolesta, että hänen pyhäksi julistamisensa olisi meille kutsu elää entistä täydemmin perustajamme meille antamien ohjeiden ja esimerkin mukaan.

Sydämellisin terveisin, kunnioittaen ja rukouksin,

ÄITI JOLANTA OLECH, YLISISAR
YHDESSÄ KUOLEMANTUSKASSA
OLEVAN JEEUSKSEN SYDÄMEN
URSULIINISARTEN KANSSA

Tuudittaudumme helposti kuvitelmaan, että lapset voivat uskonnonopetuksessa joko seurakunnassa tai koulussa saada riittävät eväät oman uskonnon harjoittamiseen. Näin ei kuitenkaan ole. Vanhempien esimerkki on korvaamaton. Arkielämän kiireessä tuntuu usein kuitenkin siltä, että perheissä ei ole kunnolla aikaa ja rauhaa jakaa edes kaikkia käytännön asioita. Kesä on siksi loistava mahdollisuus pysähtyä hetkeksi ja miettiä myös perheen hengellistä kasvua. Pelkääntään kesäinen luonto tarjoaa lukemattomia mahdollisuuksia ylistää ja ihmetellä Luojan tekoja. Mitä jos päättäisit tänä kesänä tutustuttaa lastasi paremmin kirkon rukouselämään. Tässä muutamia vinkkejä:

- Seurakuntasi odottaa teitä sunnuntaimesun viettoon. Yritä tehdä sunnuntaimesuista koko perheelle positiivinen kokemus. Vältä kiirettä ja hermostunutta ilmapii-

riä matkalla kirkkoon. Älä kritisoi pappeja, musiikkia, kirkkoa tai seurakuntaa vaan osoita iloa ja kiitollisuutta siitä, että saat osallistua yhteiseen eukaristian viettoon lastesi kanssa vaikka et pystyisikään kunnolla keskittymään kaikkeen, mitä ympärilläsi tapahtuu. Tehkää yhdessä jotakin kivaa messun jälkeen.

- Yrittäkää järjestää mahdollisuus yhteisiin aterioihin ja rukoilkaa ruokarukous yhdessä. Anna lastenkin joskus johtaa yhteistä ruokarukousta.

- Hanki lapsellesi hänen ikäänsä sopiva Raamattu ja tutustuta häntä pyhimysker toimiin.

- Kun lapsesi kysyvät neuvoa ongelmatilanteissa, älä tyydy pelkästään neuvomiseen vaan sano, että rukoilet myös oikean ratkaisun löytämiseksi ja kehoita lasta itsekin rukoilemaan vaikeuksien keskellä.

- Pyydä esirukouksia lapsiltasi – sotkematta kuitenkaan heitä omiin aikuisten ongelmiisi.

- Tehkää pieni pyhiinvaellus esim. johonkin keskiaikaisesta kirkoistamme ja retkeilkää samalla lähimaastossa.

- Rukoile joka päivä lastesi puolesta.

- Anna itse elävä esimerkki rukouselämästä.

- Rukoilkaa yhdessä: Perhe, joka rukoilee yhdessä, pysyy myös useimmiten yhdessä.

- Pidä kodissa esillä esineitä, jotka kutsuvat rukoukseen esim. Raamattu, ikoni, uskonnollinen kuva tai patsas, kynttilä, ruusukko yms.

Lopuksi muista, että voit vain yrittää parhaasi. Me tarvitsemme koko yhteisömme tutustuttamaan lapsiamme uskon salaisuuksiin. Ei yksin seurakunta, ei yksin koulu, ei

Lukijoilta/Kysy papilta

Tällä palstalla toivomme lukijoidemme tuovan esille rakentavia mielipiteitä sekä käyvän keskustelua katolisen uskonsa todeksi elämisestä. Lisäksi palstalla voidaan esittää kysymyksiä, joihin emme joku asiantunteva hiippakuntamme pappi vastaa.

Kirjoitukset tulee toimittaa kirjokuoressa Fidesin toimittukseen tai sähköpostilla. Kuori merkitään tunnukseksi "mielipide" tai "kysymys", sähköposti otsikoidaan samoin. Mielipiteitä ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.

yksin perhe, ei yksin vanhemmat, ei yksin liturgia, ei yksin Raamattu, ei yksin opetussuunnitelma eikä yksin opettajat – vaan kaikki nämä yhdessä, kehdestä hautaan, opettaen, oppien ja osallistuen yhdessä matkalla kohti Jumalan valtakuntaa. Muista myös, että Jumala on aina valmis auttamaan ja johdattamaan tällä matkalla. Emme koskaan ole yksin.

IRENE ALVAREZ

teli. Maritta tiesi, mitä on aloitettava ja keksi keinot miten. Rukous ja mietiskeleminen johtivat toimeliaisuuteen.

Katsomme P. Ursulassa uutteraa, lahjojaan käyttävää ihmistä, sellaista, jonka toiminnasta Jeesus puhuu vertauksessaan palvelijoille uskotuista rahoista. Hänelle sanottiin: "Olet hyvä ja luotettava palvelija. Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan." Tämä sopii P. Ursulaan. Hänessä on oikein hyvä esikuva, kun ihminen etsii paikkaansa ja kysysee syntymänsä tarkoitusta ja koko elämän merkitystä.

P. Ursula haki sitä aidosti ja tahtoi myös löytää. Yhtenä päivänä hän lähti kulkemaan kuuliaisena sille, mikä oli valjennut. Askeleita ottaessaan hän kuunteli Isän tahtoa ja uskalsi eteenpäin. Kerran pyhäksi tulevalla oli tie edessään ja se vei harvinaisen moniin tehtäviin. Rukous ja kuuliaisuus olivat oppaina joka päivä. Rauha ja rohkeus ovat seurausta kuuliaisuudesta. Tässä meille esimerkkiä ja opetusta. Hän on myös apu ja tuki pyytävissä Jumalalta voimaa ja varjelusta toisille ja itsellemme. *Pyhä Ursula, rukoile puolestamme.*

ANJA PURHONEN

Suomen ursuliinisaret ovat avanneet pyhästä Ursulasta kertovat internetsivut osoitteessa ursuliniit.catholic.fi/ursula/

Pyhäinvaellus Köyliöön Kävelen 13. - 15.8.2003

Perinteisesti kävelemme pyhän Henrikin jäljellä. Pyhäinvaelluksen teema on ruusukun vuoden johdosta *Rekaalissa* esiintynyt Marian kanssa. Tervetuloa kaiken ikäiset!

Pyhäinvaelluksen ohjelma:

Perjantai 13.8.

- Helsingistä lähdetään klo 17.00 bussilla P. Marian kirkolta Yläneelle, jossa yövytään työväentalossa

Lauanai 14.8.

- vaellus Yläneeltä Karikaanpään (n. 25 km), jossa yövyimme koulussa

Sunnuntai 15.8.

- vaellus Karikaanpöytä Köyliön Kirkkokarilla (n. 10 km)
- klo 13.00 p. Messu Kirkkokarilla
- n. klo 15.00 paluu Helsingin bussilla.

Tarkempi pyhäinvaellusohjelma lähetetään ilmoittautuneille.

Pyhäinvaeltaja tarvitsee hyvän vaelluskenon, hyvät kengät ja päiväreppun. Yöpymistä varten on tarjottu makuupaikkoja. Yöpymistä varten on kutsuttu yöpymistaloihin.

Hinta ruuasta ja yöpymisestä 30 eur. Sen lisäksi bussi matka 30 eur. Makuu voi suorittaa tilille Katolinen kirkko Suomessa, Nordea 221938-888, matkittu "Köyliön vaellus" tai käteisellä vaelluksen alussa.

Ilmoittautuminen 8.8. mennessä p. Marian pappeaan, puh. 09 - 2411633.

Tiedustelut: Isä Wacław Świątek, puh. 09-5877480

Linja-autolla Helsingistä Köyliöön

Tilausbussi lähtee sunnuntaina 15.6. Pyhän Henrikin katedraalin edestä klo 9.00 ja Pyhän Marian kirkolta n. klo 9.15. Paluu n. klo 17.00. Ilmoittautumiset Marian seurakunnan kansliaan, puh. 09-2411633. Matkasta peritään korvaus (alle 20 euroa) bussissa.

Kirkkopäivät Helsingissä

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon järjestämät kirkkopäivät pidettiin tänä vuonna Helsingissä teemalla "Isä meidän, joka olet kaupungissa". Kolmipäiväisen tilaisuuden järjestelyihin osallistui mm. Suomen ekumeeninen neuvosto (SEN), ja monissa tapahtumissa oli mukana myös katolilaisia.

Perjantaina 23.5. kirkkopäivät huipentuivat Rautatienriltä alkaneeen ekumeeniseen marssiin, joka päättyi Senaatintorille runsaiden musiikkiesitysten ja kuvaelmien keskelle. Marssilla oli mukana tuhansia kristittyjä ja prosentuaalisesti edustava määrä katolilaisiakin, mm. piispamme Józef Wróbel SCJ, isä Marino Trevisini ja isä Teemu Sippo SCJ sekä joukko aktiivisia seurakuntalaisia.

Lauanai 24.5. oli tilaisuus mm. keskustella uskontojen välisistä suhteista tai osallistua SEN:n nuorisosaostion järjestämään askarteluhetkeen, jossa birgittalaisissa-

ret ohjasivat kävijöitä pyhän ruusukun saloihin. Katolisen kirkon esittely iltapäivällä keräsi yleisöä Pyhän Henrikin katedraalin salin täydeltä, ja kuten esittelijänä toiminut katedraalin urkuri Marko Pitkäniemi totesikin, "oli ilo huomata, että suuri osa jäi kuuntelemaan myös gregoriaanista konserttia esitellyn jälkeen".

Sunnuntain 25.5. kirkkopäivien osallistujat pyhittivät jumalanpalveluksille, mutta kohtasivat toisensa lopuksi myös Senaatintorilla järjestetyssä "Sirkus Pyhässä", tapahtumassa, joka oli tarkoitettu lapsille ja koko perheelle.

Helsingin kirkkopäivät

keräsivät tapahtumiinsa yhteensä arviolta melkein sata tuhatta kävijää. Katekeettisen keskuksen johtaja Marjatta Jaanu-Schröder, joka edustaa Katolista kirkkoa Suomen ekumeenisen neuvoston hallituksessa ja neuvostossa, kiitti kirkkopäivien tunnelmaa myös siitä, että jo niiden järjestelyjä leimasi avoin pyrkimys ottaa aidosti huomioon toisten kirkkojen panos.

"Lisäksi kirkkopäivien esiinnostama uskontojen-

kulttuurienväläinen ulottuvuus ilahdutti minua suuresti, koska näissä asioissa on vielä paljon opittavaa ja tehtävää", Jaanu-Schröder toteaa.

Monissa tilaisuuksissa oli mukana myös vt. yleisvikaari Marino Trevisini. Hänen mielestään "oli myönteistä, että vaikeistakin asioista keskusteltaessa myös katolisen kirkon opetuksen perusteluja kuunneltiin ja kunnioitettiin".

Kaisaniemen puistossa järjestettiin monia tilaisuuksia erityisesti lapsille ja nuorille. Opetuskoordinaattori Irene Alvarez osallistui lastensa kanssa mm. se, että "niiden kautta myös maamme vähemmistökristityt voivat kokea kristinuskon suuruutta ja voimaa".

MARKO TERVAPORTTI